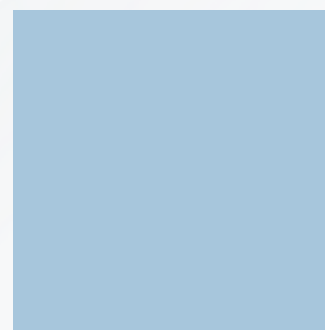
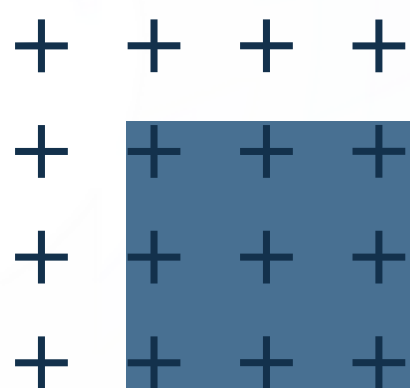

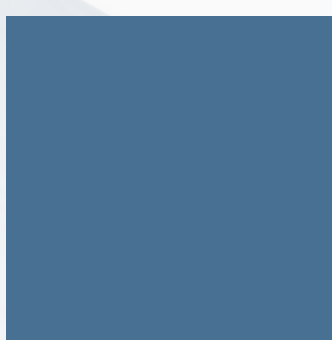

DEPARTMENT OF WATER RESOURCES

การติดตามประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ และโครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพ ระบบกระจายน้ำ

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1-5 และ 8-11
กรมทรัพยากรน้ำ

คำนำ

กรมทรัพยากรน้ำมีภารกิจหลักในการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์ พื้นฟู พัฒนา แหล่งน้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำ ภัยแล้ง อุทกภัย และเพื่อให้ประชาชนมีน้ำไว้ใช้ สำหรับอุปโภคบริโภค ทำการเกษตร และประโยชน์ด้านอื่นๆ

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน ได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ พื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อโครงการด้านคุณภาพการให้บริการ ด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ประเมินผลกระทบเบื้องต้น และปัญหา อุปสรรคจากการดำเนินโครงการ โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การพัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำต่อไป

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
กรมทรัพยากรน้ำ
ธันวาคม 2566

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน ร่วมกับสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1-5 และ 8-11 ดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวนทั้งสิ้น 16 โครงการ รายละเอียดดังนี้

1. โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และบริหารจัดการน้ำ จำนวน 6 โครงการ
 2. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ จำนวน 6 โครงการ
 3. โครงการงบกลาง ปี พ.ศ. 2565 ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2565 จำนวน 4 โครงการ
- โดยจัดเก็บข้อมูลจากประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ เพื่อประเมินผลความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อโครงการด้านคุณภาพการให้บริการและด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ประเมินผลกระทบเบื้องต้นจากการดำเนินโครงการ มีเป้าหมายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 160 ครั้วเรือน เก็บข้อมูลได้ 183 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 114.37 สรุปผลการประเมินดังนี้

1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป จบการศึกษาระดับประถมศึกษา อาชีพหลักของครัวเรือนเป็นเกษตรกร ก่อนดำเนินโครงการมีรายได้เฉลี่ย 13,396 บาท/เดือน/ครัวเรือน

1.2 ลักษณะพื้นที่/สภาพปัญหาก่อนดำเนินโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งน้ำ ส่วนใหญ่เป็นแหล่งน้ำเดิม เช่น หนอง สระ คลอง ฝาย ฯลฯ แหล่งน้ำมีปัญหาตื้นเขิน/มีตะกอนดินทับถม

1.3 การดำเนินโครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำ ส่วนใหญ่เป็นการต่อยอดจากโครงการแหล่งน้ำของกรมทรัพยากรน้ำ โดยก่อนการดำเนินโครงการประชาชนส่วนใหญ่ใช้น้ำฝน และน้ำประปาสำหรับการเกษตร รองลงมาใช้เครื่องสูบน้ำโดยใช้น้ำมันเชื้อเพลิง ทำให้มีค่าน้ำมันเฉลี่ยครัวเรือนละ 1,373 บาท/เดือน และใช้เครื่องสูบน้ำโดยใช้ไฟฟ้า โดยมีค่าไฟฟ้าเฉลี่ยครัวเรือนละ 819 บาท/เดือน

2 ด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

2.1 ด้านคุณภาพการให้บริการ พบว่าประชาชนได้เข้าร่วมประชุมและรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ และมีความพึงพอใจในภาพรวมที่มีต่อเจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรน้ำที่มาประชาคมรับฟังความคิดเห็น พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2.2 ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อผลผลิตโครงการ

1) ประชาชนในพื้นที่โครงการมีความพึงพอใจต่อผลผลิตโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งน้ำ โดยภาพรวมพึงพอใจอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 90.67 พบว่าประเด็นที่มีความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ พื้นที่ก่อสร้าง/ขุดลอกแหล่งน้ำมีความเหมาะสม รองลงมา คือ ระยะเวลาในการดำเนินการก่อสร้างมีความเหมาะสม ไม่ล่าช้า และแหล่งน้ำมีความจุเก็บกักน้ำเพิ่มมากขึ้น

2) ประชาชนในพื้นที่โครงการมีความพึงพอใจต่อโครงการระบบกระจายน้ำ โดยภาพรวมพึงพอใจอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 85.00 พบว่าประเด็นที่มีความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ สถานที่ตั้งระบบกระจายน้ำมีความเหมาะสม รองลงมา คือ ระบบกระจายน้ำ (ท่อส่งน้ำ) มีความเหมาะสมตามสภาพพื้นที่ และการสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์สามารถใช้งานได้ไม่ขัดข้อง

2.3 ประชาชนในพื้นที่โครงการ มีความเห็นว่าการดำเนินโครงการแหล่งน้ำของกรมทรัพยากรน้ำช่วยในการบรรเทาปัญหาภัยแล้ง-น้ำท่วมหรือสามารถลดความเสี่ยง/รองรับสถานการณ์ภัยแล้ง-น้ำท่วมในอนาคตได้ รวมถึงช่วยให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น และช่วยให้ครัวเรือนมีน้ำใช้สำหรับทำการเกษตรหรือมีน้ำใช้อุปโภคบริโภคเพียงพอต่อความต้องการ

3 การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ

3.1 หลังมีโครงการประชาชนได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำในการทำการเกษตร (ปลูกพืช, เลี้ยงสัตว์) รองลงมา ใช้เพื่ออุปโภคบริโภคในครัวเรือน และใช้เป็นแหล่งน้ำดิบเพื่อผลิตน้ำประปาในหมู่บ้าน

3.2 ประชาชนในพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำสำหรับทำการเกษตร ส่วนใหญ่ทำนามีรายได้เฉลี่ย 179,578.79 บาท/ครัวเรือน/ปี รองลงมา ปลูกพืชไร่ รายได้เฉลี่ย 789,748.58 บาท/ครัวเรือน/ปี และปลูกพืชสวน รายได้เฉลี่ย 564,024.20 บาท/ครัวเรือน/ปี

3.3 ประชาชนในพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำในการเลี้ยงสัตว์ เพื่อนำไปขายส่วนใหญ่เลี้ยงวัว โดยมีรายได้เฉลี่ย 20,800.00 บาท/ครัวเรือน/ปี รองลงมา เลี้ยงไก่ รายได้เฉลี่ย 5,500.00 บาท/ครัวเรือน/ปี และเลี้ยงหมู รายได้เฉลี่ย 80,000.00 บาท/ครัวเรือน/ปี

3.4 หลังดำเนินโครงการประชาชนมีรายได้เฉลี่ย 14,814 บาท/ครัวเรือน/เดือน โดยมีค่าเฉลี่ยรายได้ต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้นจากก่อนดำเนินโครงการ 1,418 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 10.58 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่โครงการ มากที่สุด คือ ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูก เช่น ค่าปุ๋ย ค่ายาฆ่าแมลง ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าสูบน้ำ รองลงมา เกิดจากความผันผวนของราคาพืชผลทางการเกษตร และสภาพเศรษฐกิจ

3.5 หลังมีโครงการระบบกระจายน้ำ ประชาชนนำน้ำไปใช้ในพื้นที่เกษตรจากระบบกระจายน้ำ โดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 151 บาท/เดือน รองลงมา นำน้ำไปใช้ด้วยการสูบน้ำโดยใช้น้ำมันเชื้อเพลิง และนำน้ำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ เช่น ใช้เป็นแหล่งน้ำดิบ เพื่อผลิตน้ำประปาในหมู่บ้าน ฯลฯ

3.6 ประชาชนในพื้นที่เห็นว่าหลังมีโครงการระบบกระจายน้ำทำให้เกิดความสะดวก และประหยัดเวลาในการนำน้ำมาใช้พื้นที่แปลงเกษตร รองลงมา ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่าย (ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง, ค่าไฟฟ้า) และสามารถปลูกพืชผักสวนครัวใช้น้ำน้อย หมุนเวียน และมีน้ำในการเพาะปลูกไม่ขาดช่วง

4

การมีส่วนร่วม และการดูแลบำรุงรักษาโครงการ

4.1 หลังดำเนินโครงการ พบว่า ส่วนใหญ่มีการดำเนินการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำแล้ว และในกรณีที่โครงการยังไม่มี การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ประชาชนในพื้นที่โครงการช่วยกันดูแลรักษาแหล่งน้ำกันเอง อย่างไม่เป็นทางการ รองลงมา มีการดูแลแหล่งน้ำโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล, อบต.) และดูแลผ่านคณะกรรมการหมู่บ้าน สำหรับโครงการระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ ประชาชนในพื้นที่โครงการได้มีการแต่งตั้งผู้ดูแล/บำรุงรักษาระบบฯ ของแต่ละพื้นที่ด้วย โดยประชาชนในพื้นที่มีการแบ่งปันการใช้น้ำอย่างทั่วถึง แต่ยังคงพบมีการพิพาทเรื่องการใช้น้ำ/แย่งน้ำกันใช้อยู่

4.2 ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาแหล่งน้ำ เช่น ร่วมกำจัดวัชพืช ร่วมกำจัดเศษไม้หรือวัชพืชที่กีดขวางการระบายน้ำ ไม่ทิ้งสิ่งปฏิกูลลงแหล่งน้ำ ไม่ทิ้งขยะ หากพบเห็น รอยแตก การกัดเซาะ การทรุดตัวคอนกรีตของอาคารประกอบ รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ และร่วมดูแล ตรวจสอบสภาพแหล่งน้ำ และอาคารประกอบเบื้องต้น

5

ข้อเสนอแนะจากประชาชน

จากการติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ พื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ประชาชนในพื้นที่บางโครงการมีข้อเสนอแนะ และแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงการดำเนินงานของกรมทรัพยากรน้ำ ดังนี้

5.1 โครงการอนุรักษ์ พื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ

1) ประชาชนต้องการให้เพิ่มปริมาณการเก็บกักน้ำ โดยการขุดลอกแหล่งน้ำให้มีความลึกเพิ่มขึ้น หรือผันน้ำจากลำน้ำสาธารณะเข้าแหล่งเก็บกักน้ำเพื่อให้มีน้ำเพียงพอสำหรับใช้ในช่วงฤดูแล้ง

2) ประชาชนต้องการให้ปรับเปลี่ยนคันดิน หรือเสริมลูกรังบริเวณรอบแหล่งน้ำให้มีความมั่นคงแข็งแรง เพื่อใช้เป็นทางสัญจร

5.2 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ

- 1) ประชาชนต้องการให้มีการต่อยอดโครงการระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์จากโครงการแหล่งน้ำของกรมทรัพยากรน้ำ เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่การใช้ประโยชน์
- 2) ประชาชนต้องการให้หน่วยงานขยายพื้นที่การวางท่อระบบกระจายน้ำให้ครอบคลุมพื้นที่การใช้ประโยชน์ เพื่อให้ประชาชนที่อยู่ห่างไกลจากแหล่งน้ำสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำได้อย่างทั่วถึง
- 3) ประชาชนต้องการให้เพิ่มปริมาตรความจุถังเก็บน้ำของระบบกระจายน้ำให้มีขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อให้สามารถเก็บกักน้ำได้ในปริมาณที่เพียงพอ

5.3 การบริหารจัดการแหล่งน้ำและการดูแลบำรุงรักษา

ประชาชนต้องการให้กรมทรัพยากรน้ำสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ เพื่อบริหารจัดการแหล่งน้ำ และการดูแลบำรุงรักษาระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์

6 ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะผู้ประเมิน

6.1 หน่วยงานในพื้นที่ควรสำรวจสภาพพื้นที่หรือแหล่งน้ำที่กรมดำเนินการก่อสร้างและแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีศักยภาพในการต่อยอดโครงการระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อขยายผลโครงการให้ครอบคลุมพื้นที่การใช้ประโยชน์ และประชาชนสามารถนำน้ำจากแหล่งน้ำมาใช้ในแปลงเกษตรได้สะดวกและประหยัดค่าน้ำมันเชื้อเพลิงในการสูบน้ำเข้าแปลงเกษตร

6.2 การรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 หน่วยงานควรชี้แจงผู้ที่เข้าร่วมประชุมให้ชัดเจนเกี่ยวกับรูปแบบการก่อสร้างระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ ขนาดความยาวของแนวท่อกระจายน้ำไปยังพื้นที่รับประโยชน์ เพื่อให้ประชาชนเข้าใจขอบเขตในการดำเนินงาน

6.3 หน่วยงานในพื้นที่ควรสนับสนุน ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำของโครงการ เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในการบริหารจัดการแหล่งน้ำ และการดูแลบำรุงรักษาระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า รวมถึงส่งเสริมให้กลุ่มผู้ใช้น้ำเรียนรู้จากเกษตรกรตำบลเกษตรอำเภอในการเพาะปลูกพืชให้เหมาะสมกับชนิดของดิน หรือการเปลี่ยนแปลงชนิดของพืช และการใช้ปุ๋ยบำรุงดิน เพื่อให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น เกิดความสอดคล้องกับปริมาณน้ำของแหล่งน้ำที่มีอยู่ และเกิดประโยชน์สูงสุด

6.4 โครงการที่ยังอยู่ในระยะเวลาหลักประกันสัญญา หากเกิดการชำรุดเนื่องจากการใช้งานหรือประสบปัญหาอุทกภัย หน่วยงานในพื้นที่ควรเร่งประสานทำความเข้าใจกับผู้นำชุมชน และประชาชน รวมถึงต้องดำเนินการแจ้งบริษัทคู่สัญญาให้เร่งแก้ไขปัญหาโดยเร็ว

6.5 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดทำคู่มือการดูแลบำรุงรักษาระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อใช้ประโยชน์ในการดูแลรักษาอุปกรณ์และส่วนประกอบต่างๆ ของระบบกระจายน้ำ เนื่องจากอุปกรณ์บางอย่างต้องดูแลบำรุงรักษาตามหลักวิชาการ หรือควรจัดทำผัง ขั้นตอนการดูแลบำรุงรักษาเบื้องต้นติดไว้บริเวณโครงการ พร้อมส่งมอบคู่มือให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีถ่ายโอนภารกิจตามขั้นตอนการกระจายอำนาจ

6.6 หากมีการถ่ายโอนภารกิจตามขั้นตอนการกระจายอำนาจแล้ว หน่วยงานในพื้นที่ควรมีการติดตามการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ เพื่อทราบถึงปัญหาอุปสรรคในการรับโอนภารกิจ เพื่อเร่งแก้ไข หรือสนับสนุนความรู้ด้านวิชาการ รวมถึงการรณรงค์ให้ประชาชน และกลุ่มผู้ใช้น้ำเห็นคุณค่าของแหล่งน้ำ และใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำได้อย่างคุ้มค่าและเหมาะสม

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(1)
สรุปสำหรับผู้บริหาร	(2)
สารบัญ	(6)
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 โครงการเป้าหมายและกลุ่มเป้าหมาย	2
1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	2
1.5 แหล่งงบประมาณ	2
1.6 ระยะเวลาดำเนินการ	2
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
บทที่ 2 กฎหมาย นโยบาย ยุทธศาสตร์และแนวคิดที่เกี่ยวข้อง	3
2.1 กฎหมาย นโยบาย ยุทธศาสตร์และแนวคิดที่เกี่ยวข้อง	3
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	5
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผล	7
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	8
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการให้บริการ	9
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ	10
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ	12
3.1 การคัดเลือกโครงการและกลุ่มตัวอย่าง	12
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	13
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	14
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	15
บทที่ 4 ผลการประเมิน	16
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	16
4.2 ข้อมูลด้านคุณภาพการให้บริการ ความพึงพอใจในกระบวนการรับฟังความคิดเห็น	18
4.3 ลักษณะพื้นที่/สภาพปัญหา ก่อนดำเนินโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งน้ำ	19

สารบัญ (ต่อ)

4.4 ลักษณะพื้นที่/การนำน้ำไปใช้ ก่อนดำเนินโครงการระบบกระจายน้ำ	20
4.5 ความพึงพอใจต่อผลผลิตโครงการ	21
4.6 การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำหลังดำเนินโครงการ	23
4.7 ผลสัมฤทธิ์ของโครงการในภาพรวม	27
4.8 การมีส่วนร่วม และการดูแลบำรุงรักษาโครงการหลังดำเนินโครงการ	28
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	31
5.1 สรุปผลการประเมิน	31
5.2 อภิปรายผล	33
5.3 ข้อเสนอแนะจากประชาชน	35
5.4 ข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะของคณะผู้ประเมิน	35
เอกสารอ้างอิง	37
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก บันทึกที่เกี่ยวข้อง	
ภาคผนวก ข รายชื่อโครงการคัดเลือกประเมินผล	
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม	
ภาคผนวก ง รูปภาพการลงพื้นที่ประเมินผล	

1.1 หลักการและเหตุผล

กรมทรัพยากรน้ำเป็นหน่วยงานสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีภารกิจตามกฎหมายภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) โดยมีโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในการดำเนินโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำ กระจายน้ำ ระบายน้ำ เป็นแหล่งน้ำต้นทุนเพื่อการอุปโภคบริโภค การผลิต การเกษตร แก้ไขปัญหาหรือบรรเทาความเดือดร้อนด้านน้ำให้แก่ประชาชน

ในการดำเนินงานโครงการหรือการบริหารโครงการ จึงต้องมีการวางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย เพื่อคาดหวังผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นเมื่อดำเนินโครงการแล้วเสร็จ จึงมีความจำเป็นต้องมีการติดตามประเมินผลโครงการ เพื่อให้ทราบว่าโครงการนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ อย่างไร โดยการติดตามประเมินผลโครงการจะต้องพิจารณาทั้งผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ที่ประชาชนจะได้รับ โดยการดำเนินการดังกล่าวมีความสอดคล้องตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ที่มีจุดมุ่งหมายให้การบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ มีการอำนวยความสะดวก ตอบสนองความต้องการของประชาชน และให้การบริหารราชการบรรลุเป้าหมาย รวมถึงพระราชบัญญัติวิธีราชการงบประมาณ พ.ศ. 2561 ระบุว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2562 กำหนดให้หน่วยรับงบประมาณต้องมีการติดตามและประเมินผล การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีของหน่วยรับงบประมาณ โดยสำนักงบประมาณได้จัดวางระบบการติดตามและประเมินผล เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณใช้เป็นกรอบแนวทางในการติดตามและประเมินผล โดยใช้หลักการความถูกต้อง ความครบถ้วน ความเชื่อมโยง ความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความจำเป็น

ดังนั้น เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และเพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานตามภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำ การติดตามและประเมินผลโครงการจึงเป็นกระบวนการปฏิบัติงานอย่างหนึ่งที่จะทำให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์โครงการ ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงการดำเนินงานของกรมทรัพยากรน้ำต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อประเมินผลความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อโครงการด้านคุณภาพการให้บริการ และด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ
- 2) เพื่อประเมินผลกระทบเบื้องต้นจากการดำเนินโครงการ
- 3) เพื่อทราบปัญหา อุปสรรคในการดำเนินโครงการ

1.3 โครงการเป้าหมายและกลุ่มเป้าหมาย

1) โครงการเป้าหมาย ได้แก่ โครงการอนุรักษ์ ป่าไม้ พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ และโครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ โดยคัดเลือกโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ ดังนี้

1.1) โครงการงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

1.2) โครงการงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 งบกลาง รายการเงินสำรอง เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อดำเนินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อรองรับสถานการณ์ภัยแล้งและฝนทิ้งช่วง ปี 2565

2) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่โครงการ ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เจ้าหน้าที่กองยุทธศาสตร์และแผนงาน ร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1-5 และ 8-11 ที่เกี่ยวข้อง

1.5 แหล่งงบประมาณ

งบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 หมวดงบดำเนินงาน กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

1.6 ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนกุมภาพันธ์ 2566 - ธันวาคม 2566

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

หน่วยงานได้รับทราบผลการประเมินโครงการอนุรักษ์ ป่าไม้ พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ ดังนี้

- 1) ทำให้ทราบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อโครงการด้านคุณภาพการให้บริการ
- 2) ทำให้ทราบผลสัมฤทธิ์ของโครงการ
- 3) ทำให้ทราบผลกระทบเบื้องต้นจากการดำเนินโครงการ

การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้ดำเนินการศึกษา ทบทวน กฎหมาย นโยบาย ยุทธศาสตร์ รวมถึงแนวคิดที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามประเมินผล ดังนี้

2.1 กฎหมาย นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545

มาตรา 3/1 มีจุดมุ่งหมายให้การบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การอำนวยการ ความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชน

2.1.2 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

มาตรา 6 มีจุดมุ่งหมายให้การบริหารราชการบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

- 1) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- 2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- 3) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- 4) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- 5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์
- 6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- 7) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

2.1.3 พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561

มาตรา 15 งบประมาณรายจ่ายงบกลาง ได้แก่ งบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อจัดสรรให้แก่หน่วยรับงบประมาณใช้จ่าย โดยแยกต่างหากจากงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณ และให้มีรายการเงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นด้วย โดยความหมายของหน่วยรับงบประมาณตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณดังกล่าว หมายถึง หน่วยงานของรัฐที่ขอรับหรือได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่าย และให้หมายความรวมถึงสภาเกษตรกรด้วย ได้แก่ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์การอัยการองค์การมหาชน ทุนหมุนเวียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

2.1.4 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ประเด็นที่ 1 สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

ประเด็นที่ 5 พัฒนาความมั่นคงด้านน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2.1.5 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)

หมวดหมู่ที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตร และเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

เป้าหมายที่ 2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบบริหารจัดการ เพื่อคุณภาพความมั่นคงทางอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร

กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งการใช้น้ำซ้ำ

หมวดหมู่ที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

เป้าหมายที่ 2 การอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 3 การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาดบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หมวดหมู่ที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เป้าหมายที่ 3 สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กลยุทธ์ที่ 4 การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติระบบนิเวศเพื่อป้องกัน และลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

2.1.6 แผนแม่บทบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)

ด้านที่ 2 การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต

กลยุทธ์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพโครงการแหล่งน้ำ และระบบส่งน้ำเดิม

กลยุทธ์ที่ 3 การจัดหาพื้นที่น้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน

กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ/ระบบส่งน้ำใหม่

2.1.7 แผนปฏิบัติการ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและน้ำบาดาลให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

เป้าประสงค์ที่ 3.1 สร้างสมดุลระหว่างต้นทุนน้ำที่มีอยู่และน้ำที่ถูกใช้ไปให้เหมาะสมกับบริบท และความต้องการของประชาชนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพในทุกพื้นที่

กลยุทธ์ที่ 1 อนุรักษ์ ป่าไม้ พัฒนาแหล่งน้ำ และระบบกระจายน้ำเพื่อการจัดสรรน้ำให้สามารถตอบสนองความต้องการใช้น้ำ

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการน้ำ และจัดสรรสภาวะวิกฤตน้ำ

2.1.8 แผนปฏิบัติการกรมทรัพยากรน้ำ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) และระยะ 5 ปี
ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนา พื้นฟู ปรับปรุง ซ่อมแซม บริหารโครงการแหล่งน้ำและระบบ
กระจายน้ำ
เป้าหมายการให้บริการที่ 2 พัฒนาแหล่งน้ำโดยคำนึงถึงสมดุลน้ำและใช้ประโยชน์ยั่งยืน

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด 6 นโยบายแห่งรัฐ กำหนดให้รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่นให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2555) ให้ความหมายว่า หลักธรรมาภิบาล หมายถึง หลักในการปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุมดูแลกิจการต่างๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม ประกอบด้วย 4 หลักการสำคัญ และ 10 หลักการย่อย ดังนี้

1) การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ประกอบด้วย

- ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติราชการต้องใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดเกิดผลิตภาพที่คุ้มค่าต่อการลงทุน และบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทั้งนี้ต้องมีการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวก และลดภาระค่าใช้จ่าย ตลอดจนยกเลิกภารกิจที่ล้าสมัยและไม่มีความจำเป็น

- ประสิทธิภาพ (Effectiveness) หมายถึง การปฏิบัติราชการต้องมีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร มีการวางเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและอยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชนสร้างกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และมีมาตรฐาน มีการจัดการความเสี่ยง และมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

- การตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง การปฏิบัติราชการต้องสามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองตามความคาดหวัง/ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลาย และมีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม

2) ค่านิยมประชาธิปไตย (Democratic Value) ประกอบด้วย

- ภาระรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) หมายถึง การปฏิบัติราชการต้องสามารถตอบคำถาม และชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย รวมทั้งต้องมีการจัดวางระบบการรายงาน

ความก้าวหน้า และผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ และการให้คุณให้โทษ ตลอดจนมีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหา และผลกระทบใดๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

- เปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) หมายถึง การปฏิบัติราชการต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าว เป็นไปโดยง่าย

- หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง การปฏิบัติราชการต้องใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัดด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่างๆ

- ความเสมอภาค (Equity) หมายถึง การปฏิบัติราชการต้องให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกด้านชายหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม และอื่นๆ อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงโอกาสความเท่าเทียมกันของการเข้าถึงบริการสาธารณะของกลุ่มบุคคล ด้อยโอกาสในสังคมด้วย

3) ประชาธิปไตย (Participatory State) ประกอบด้วย

- การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ (Participation/Consensus Oriented) หมายถึง การปฏิบัติราชการต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงาน และร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน

ทั้งนี้ ต้องมีความพยายามในการแสวงหาฉันทามติหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจะต้องไม่มีข้อคัดค้านที่หาข้อยุติไม่ได้ ในประเด็นที่สำคัญ

- การกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง การปฏิบัติราชการควรมีการมอบอำนาจ และกระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจ และการดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมรวมทั้งมีการโอนถ่ายบทบาท และภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคส่วนอื่นๆ ในสังคม

4) ความรับผิดชอบทางการบริหาร (Administrative Responsibility) ประกอบด้วย

- คุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethics) หมายถึง การปฏิบัติราชการต้องมีจิตสำนึก ความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม และตรงตามความคาดหวังของสังคม รวมทั้งยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรม สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของระบบราชการไทย 8 ประการ (I AM READY) ได้แก่

- I - Integrity ซื่อสัตย์ และกล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง
- A - Activeness ทำงานเชิงรุก คิดเชิงบวก และมีจิตบริการ
- M - Morality มีศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม
- R - Responsiveness คำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนเป็นที่ตั้ง
- E - Efficiency มุ่งเน้นประสิทธิภาพ
- A - Accountability ตรวจสอบได้
- D - Democracy ยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย
- Y - Yield มุ่งผลสัมฤทธิ์

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผล

อัญชลี ธรรมะวิสิกุล (2552) ได้กล่าวไว้ว่า การติดตามและประเมินผล มีคำซึ่งมีความหมายเฉพาะตัว ที่แยกจากกันได้ชัดเจน แต่ในการดำเนินงาน หรือจัดกิจกรรมแล้วมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างใกล้ชิด จนทำให้เกิดความสับสนอยู่เสมอ คือคำว่า ติดตาม (Monitoring) และคำว่า ประเมินผล (Evaluation) ทั้งสองคำดังกล่าวมีวิธีการทำงานที่แตกต่างกัน คือ การติดตาม เป็นพฤติกรรมที่มีลักษณะต่างจากการประเมินผล ดังนี้

1) การติดตาม เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลปฏิบัติงานตามแผน ซึ่งมีการกำหนดไว้แล้ว เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจ แก้ไข ปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน หรือกำหนดวิธีการดำเนินงานให้เกิดผลดียิ่งขึ้น ดังนั้น จุดเน้นที่สำคัญของการติดตาม คือ การปฏิบัติการต่างๆ เพื่อการตรวจสอบ ควบคุม กำกับ การปฏิบัติงานของโครงการ

2) การประเมินผล เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ และนำผลมาใช้ในการเพิ่มคุณภาพ และประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการ

3) การติดตาม จะเกิดขึ้นในขณะที่โครงการกำลังดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ ส่วนการประเมินจะเกิดขึ้นในทุกขั้นตอนของโครงการ นับตั้งแต่ก่อนตัดสินใจจัดทำโครงการ ในขณะดำเนินงาน ในช่วงระยะต่างๆ และเมื่อโครงการดำเนินงานเสร็จแล้ว หรือประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ

4) การประเมินผล บางมิตินำมาใช้ในการประเมินความสำเร็จของโครงการ ว่าบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการที่ตั้งไว้หรือไม่ มีปัญหา อุปสรรคอะไรบ้าง

5) ความแตกต่าง และส่วนที่ซ้ำซ้อนกันของการติดตามและประเมินผล คือ การติดตาม (Monitoring) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่า ได้มีการดำเนินการในขั้นตอนต่างๆ ของโครงการที่กำหนดได้อย่างไร ข้อมูลที่ได้จะนำมาประกอบเป็นเครื่องมือควบคุม กำกับ การดำเนินงานในขณะปฏิบัติโครงการโดยตรง ทั้งในด้านปัจจัย (Input) ด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) และด้านผลผลิต (Output) สำหรับการประเมินผล (Evaluation) มีขอบข่ายกว้างขวางขึ้นอยู่ว่าจะประเมินในขั้นตอนใดของโครงการ เช่น ก่อนเริ่มโครงการ ขณะดำเนินโครงการ

ซึ่งอาจดำเนินการเป็นช่วง เป็นระยะต่างๆ เช่น ทุก 3 เดือน ทุก 6 เดือน ทุกปี ประเมินเมื่อโครงการดำเนินงานไประยะครึ่งโครงการ เป็นต้น หรือเป็นการประเมินผลเมื่อโครงการดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว

ประโยชน์ของการติดตามและประเมินผล

1) ทำให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการที่แท้จริง สามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และแก้ไขทันที เพื่อนำไปสู่การพัฒนาขององค์กร

2) ทำให้การวางแผนงาน/โครงการได้ตรงเป้าหมาย แก้ปัญหาได้ถูกจุด และพัฒนาได้ตรงตามนโยบาย

3) ทำให้ดำเนินการตามแผนงานได้อย่างราบรื่น สามารถปรับปรุงแก้ไขปัญหาและอุปสรรคได้อย่างได้ผล หรือปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมมากขึ้น

4) ทำให้ทราบผลการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการอย่างชัดเจน อันจะเป็นข้อมูลในการตัดสินใจนำไปสู่สภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการ ถ้ามีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำย่อมทำให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการที่แท้จริง การวางแผนงาน/โครงการสามารถทำได้ตรงตามเป้าหมาย หรือสามารถปรับปรุงแก้ไขแผนงาน/โครงการให้เหมาะสมมากขึ้น สามารถทราบผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ เมื่อเริ่มวางแผนใหม่อีกครั้งก็จะมีข้อมูลสารสนเทศที่ชัดเจน เทียบตรง และเป็นปัจจุบัน สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

สถาบันพระปกเกล้า (2547) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน การพัฒนาทั้งในการแก้ไขปัญหาและป้องกันปัญหาโดยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมวางแผน ตัดสินใจและปฏิบัติตามแผน ร่วมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ร่วมติดตามประเมินผลและรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบถึงประชาชน ชุมชนและเครือข่ายทุกรูปแบบในพื้นที่

ปัทมา สุปก้าง (2552) การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิในกระบวนการนโยบายสาธารณะทั้งในด้านการให้และรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ การร่วมตัดสินใจ ทั้งในขั้นตอนการริเริ่มนโยบาย การจัดทำแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งการปฏิบัติ การติดตามและประเมินผลตามนโยบายแผนงานโครงการหรือกิจกรรม

ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน

1) คุณภาพของการตัดสินใจดีขึ้น เนื่องจากกระบวนการปรึกษาหารือกับสาธารณชนจะช่วยสร้างความกระจ่าง ให้กับวัตถุประสงค์และความต้องการของโครงการหรือนโยบาย และบ่อยครั้งที่การมีส่วนร่วมของประชาชนนำมาสู่การพิจารณาทางเลือกใหม่ๆ ที่น่าจะเป็นคำตอบที่มีประสิทธิผลที่สุดได้

2) ใช้ต้นทุนน้อยและลดความล่าช้าลง แม้ว่าการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมจะต้องใช้เวลาและมีค่าใช้จ่ายมากกว่าการตัดสินใจฝ่ายเดียว แต่การตัดสินใจฝ่ายเดียวที่ไม่คำนึงถึงความต้องการแท้จริงของประชาชนนั้น อาจนำมาซึ่งการโต้แย้งคัดค้านหรือการฟ้องร้องกันอันทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงในระยะยาว เกิดความล่าช้า และความล้มเหลวของโครงการได้ในที่สุด

3) การสร้างฉันทามติ การมีส่วนร่วมของประชาชนจะสร้างข้อตกลงและข้อผูกพันอย่างมั่นคงในระยะยาว ระหว่างกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน ช่วยสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มต่างๆ ลดข้อโต้แย้งทางการเมือง และช่วยให้เกิดความชอบธรรมต่อการตัดสินใจของรัฐบาล

4) การนำไปปฏิบัติง่ายขึ้น การเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้ประชาชนมีความรู้สึกของการเป็นเจ้าของการตัดสินใจนั้น และพื้นที่ที่การตัดสินใจได้เกิดขึ้น พวกเขา ก็อยากเห็นมันเกิดผลในทางปฏิบัติ และยังอาจเข้ามาช่วยกันอย่างกระตือรือร้นอีกด้วย

5) การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าที่เลวร้ายที่สุดเพราะการเปิดโอกาสให้ฝ่ายต่างๆ เข้ามาแสดงความต้องการ และข้อห่วงกังวลตั้งแต่เริ่มต้นโครงการจะช่วยลดโอกาสของการโต้แย้งและการแบ่งฝ่ายที่จะเป็นปัจจัยให้เกิดการเผชิญหน้าอย่างรุนแรงได้

6) การคงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม เนื่องจากกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใสและเปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมจะสร้างความน่าเชื่อถือต่อสาธารณชนและเกิดความชอบธรรม โดยเฉพาะเมื่อต้องมีการตัดสินใจในเรื่องที่มีการโต้แย้งกัน

7) การคาดการณ์ความห่วงกังวลและทัศนคติของสาธารณชนเพราะเมื่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้มาทำงานร่วมกับสาธารณชนในกระบวนการมีส่วนร่วม พวกเขาจะรับรู้ถึงความห่วงกังวล และมุมมองของสาธารณชนต่อการทำงานขององค์กร ซึ่งจะช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถคาดการณ์ปฏิกิริยาตอบสนองของสาธารณชนต่อกระบวนการและการตัดสินใจขององค์กรได้

8) การพัฒนาภาคประชาสังคม ประโยชน์อย่างหนึ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ ทำให้ประชาชนมีความรู้ทั้งในส่วนเนื้อหาของเนื้อหาโครงการ และกระบวนการตัดสินใจของรัฐ รวมทั้งเป็นการฝึกอบรมผู้นำและทำให้ประชาชนได้เรียนรู้ทักษะการทำงานร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการให้บริการ

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) ให้ความหมายของคำว่า บริการ หมายถึง ปฏิบัติรับใช้ให้ความสะดวกต่างๆ ส่วนความหมายทั่วไปที่มักกล่าวถึง คือ การกระทำที่เปี่ยมไปด้วยความช่วยเหลือหรือการดำเนินการที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น

รุ่งทิพย์ นิลพัท (2561) ได้ให้ความหมาย การบริการ คือ กิจกรรมหรือกระบวนการในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลหรือองค์กร เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลอื่นให้ได้รับความสุขและความสะดวกสบายหรือเกิดความพึงพอใจจากผลการกระทำนั้น โดยมีลักษณะเฉพาะของตนเอง ไม่สามารถจับต้องได้ ไม่สามารถครอบครองเป็นเจ้าของในรูปธรรมและไม่จำเป็นต้องรวมอยู่กับสินค้า

หรือผลิตภัณฑ์อื่นๆ ทั้งยังเกิดจากความเอื้ออาทร มีน้ำใจ เปี่ยมด้วยความปรารถนาดี ช่วยเหลือเกื้อกูล ให้ความสะดวกรวดเร็ว ให้ความเป็นธรรมและความเสมอภาค ซึ่งการบริการที่ดีนั้นต้องสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ที่แสดงความจำนงค์ได้ตรงกับสิ่งที่ผู้รับบริการนั้นคาดหวังไว้ พร้อมกับทำให้บุคคลดังกล่าวเกิดความรู้สึกที่ดีและประทับใจต่อสิ่งที่ได้รับ นำไปสู่ความพึงพอใจในสินค้าและบริการนั้น

กุลธนา พงศ์ธร (2530) ได้ชี้ให้เห็นถึงหลักการให้บริการที่สำคัญมี 5 ประการ คือ

1) หลักการสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือ ประโยชน์และบริการที่องค์การจัดให้นั้นจะต้องตอบสนองความต้องการของบุคคลากรส่วนใหญ่ หรือทั้งหมดมิใช่เป็นการจัดให้แก่บุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ มิฉะนั้นแล้ว นอกจากจะไม่เกิดประโยชน์สูงสุดในการเอื้ออำนวยประโยชน์ และบริการแล้วยังไม่คุ้มค่ากับการดำเนินงานนั้น ๆ อีกด้วย

2) หลักความสม่ำเสมอ กล่าวคือ การให้บริการนั้นๆ ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มิใช่ทำๆ หยุดๆ ตามความพอใจของผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติ

3) หลักความเสมอภาค บริการที่จัดไว้นั้นจะต้องให้แก่ผู้มาใช้บริการทุกคนอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน ไม่มีการใช้สิทธิพิเศษแก่บุคคลหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในลักษณะต่างจากกลุ่มอื่นๆ อย่างเห็นได้ชัด

4) หลักความประหยัดค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการบริการจะต้องไม่มากจนเกินกว่าผลที่จะได้รับ

5) หลักความสะดวก บริการที่จัดให้แก่ผู้รับบริการจะต้องเป็นในลักษณะปฏิบัติได้ง่าย สะดวกสบาย สิ้นเปลืองทรัพยากรไม่มากนักทั้งยังไม่เป็นการสร้างความยุ่งยากใจให้แก่ผู้บริการหรือผู้ใช้บริการมากจนเกินไป

จากแนวคิดของนักวิชาการข้างต้น พอสรุปความหมายได้ว่า หลักการให้บริการที่ดีจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลส่วนใหญ่ เช่น ความเสมอภาคในการให้บริการ ความสม่ำเสมอในการบริการ การให้บริการที่ตรงต่อเวลาการให้บริการอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง และต้องมีการพัฒนาระบบการให้บริการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ดิเรก ฤกษ์หรรษา (2528) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทศนคติทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นความรู้สึกหรือทัศนคติที่ดีต่องานที่ทำของบุคคลที่มีต่องานในทางบวก ความสุขของบุคคลอันเกิดจากการปฏิบัติงาน และได้รับผลเป็นที่พึงพอใจทำให้บุคคลเกิดความกระตือรือร้น มีความสุข ความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญและมีกำลังใจ มีความผูกพันกับหน่วยงาน มีความภาคภูมิใจในความสำเร็จของงานที่ทำ และสิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการทำงาน ส่งผลต่อถึงความก้าวหน้า และความสำเร็จขององค์การอีกด้วย

สาโรช ไสยสมบัติ (2534: 39) กล่าวว่า ความพึงพอใจที่มีต่อการบริการจะเกิดขึ้นหรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาถึงลักษณะของการให้บริการขององค์การ ประกอบกับระดับความรู้สึกของผู้มารับบริการ

ในมิติต่างๆ ของแต่ละบุคคล ดังนั้นในการวัดความพึงพอใจต่อการบริการอาจจะทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้

1) การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีการที่นิยมใช้กันแพร่หลายวิธีหนึ่ง โดยการร้องขอหรือขอความร่วมมือจากกลุ่มบุคคลที่ต้องการวัดแสดงความคิดเห็นลงในแบบฟอร์มที่กำหนดคำตอบไว้ให้เลือกตอบหรือเป็นคำตอบอิสระ โดยคำถามที่ถามอาจจะถามถึงความพึงพอใจในด้านต่างๆ ที่หน่วยงานกำลังให้บริการอยู่ เช่น ลักษณะของการให้บริการ สถานที่ให้บริการ บุคลากรที่ให้บริการ เป็นต้น

2) การสัมภาษณ์เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ซึ่งเป็นวิธีการที่ต้องอาศัยเทคนิค และความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์ที่จะช่วยให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบคำถามให้ตรงกับข้อเท็จจริง การวัดความพึงพอใจโดยวิธีการสัมภาษณ์นับว่าเป็นวิธีที่ประหยัดและมีประสิทธิภาพอีกวิธีหนึ่ง

3) การสังเกต เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการได้ โดยวิธีการสังเกตจากพฤติกรรมทั้งก่อนมารับบริการ ขณะรอรับบริการ และหลังจากการได้รับบริการแล้ว เช่น การสังเกตกิริยาท่าทาง การพูด สีหน้า และความถี่ของการมาขอรับบริการ เป็นต้น การวัดความพึงพอใจโดยวิธีนี้ ผู้วัดจะต้องกระทำอย่างจริงจังและมีแบบแผนที่แน่นอน จึงจะสามารถประเมินถึงระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการได้อย่างถูกต้อง

การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟืนฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของกรมทรัพยากรน้ำมีวิธีดำเนินการดังนี้

3.1 การคัดเลือกโครงการและกลุ่มตัวอย่าง

โครงการอนุรักษ์ ฟืนฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ มีการคัดเลือกโครงการฯ ดังนี้

- 1) คัดเลือกโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่ดำเนินการแล้วเสร็จ
- 2) คัดเลือกตามแหล่งที่มาของงบประมาณ ได้แก่ งบตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และงบกลาง ปี พ.ศ. 2565 ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2565
- 3) คัดเลือกจากวงเงินงบประมาณ ได้แก่ งบประมาณต่ำกว่า 10 ล้านบาท และงบประมาณตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไป
- 4) คัดเลือกโครงการให้กระจายพื้นที่ดำเนินการมากที่สุด และครอบคลุมประเภทหนอง/บึง/สระ ลำคลอง/ลำห้วย ฝาย หรือระบบกระจายน้ำ

การจัดเก็บข้อมูลโครงการอนุรักษ์ ฟืนฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ จัดเก็บข้อมูลโครงการละ 10 คร้วเรือน (รวมทั้งสิ้น 160 คร้วเรือน) สุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) โดยมีจำนวนโครงการและขนาดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ประเภทโครงการ	จำนวนโครงการ ที่คัดเลือก (แห่ง)	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง (คร้วเรือน)
1. งบตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565		
1.1 โครงการอนุรักษ์ ฟืนฟู พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ จำนวนทั้งสิ้น 101 แห่ง ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน 58 แห่ง (ข้อมูล ณ วันที่ 19 มี.ค. 66)		
- งบประมาณต่ำกว่า 10 ล้านบาท	3	30
- งบประมาณ 10 ล้านบาทขึ้นไป	3	30
1.2 โครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ จำนวนทั้งสิ้น 134 แห่ง ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน 84 แห่ง (ข้อมูล ณ วันที่ 19 มี.ค. 66)		
- งบประมาณต่ำกว่า 10 ล้านบาท	2	20
- งบประมาณ 10 ล้านบาทขึ้นไป	4	40

ประเภทโครงการ	จำนวนโครงการ ที่คัดเลือก (แห่ง)	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง (ครัวเรือน)
2. งบกลาง ปี พ.ศ. 2565 ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2565 จำนวนทั้งสิ้น 134 แห่ง ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน 84 แห่ง (ข้อมูล ณ วันที่ 19 มี.ค. 66)		
งบกลาง ปี พ.ศ. 2565 (มติ ครม. 9 ส.ค. 65)	4	40
รวม	16	160

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลทุติยภูมิ แบบสอบถามการติดตามและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ ที่ดำเนินการแล้วเสร็จ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 8 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลักของครัวเรือน รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน และการใช้น้ำจากแหล่งอื่น

ตอนที่ 2 แบบสอบถามด้านคุณภาพการให้บริการเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อเจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรน้ำ (การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นก่อนเริ่มโครงการของเจ้าหน้าที่) มีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด มีคำตอบให้เลือกเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับ	หมายถึง
3	ระดับความพึงพอใจมาก
2	ระดับความพึงพอใจปานกลาง
1	ระดับความพึงพอใจน้อย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะโครงการก่อนดำเนินโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ได้แก่ ลักษณะพื้นที่ สภาพปัญหา มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบปลายเปิด และความพึงพอใจที่มีต่อผลผลิตโครงการ มีลักษณะคำถามแบบปลายปิด มีคำตอบให้เลือกเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับ	หมายถึง
3	ระดับความพึงพอใจมาก
2	ระดับความพึงพอใจปานกลาง
1	ระดับความพึงพอใจน้อย

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะโครงการก่อนดำเนินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ ได้แก่ ลักษณะพื้นที่ การนำน้ำไปใช้ มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบปลายเปิด และความพึงพอใจที่มีต่อผลผลิตโครงการ มีลักษณะคำถามแบบปลายปิด มีคำตอบให้เลือกเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับ	หมายถึง
3	ระดับความพึงพอใจมาก
2	ระดับความพึงพอใจปานกลาง
1	ระดับความพึงพอใจน้อย

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำหลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำสำหรับทำการเกษตร มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบปลายเปิด

ตอนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของโครงการในภาพรวม มีคำตอบให้เลือกเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับ	หมายถึง
4	ระดับมาก
3	ระดับปานกลาง
2	ระดับน้อย
1	ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

ตอนที่ 7 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดูแลบำรุงรักษาโครงการ/การมีส่วนร่วมของประชาชน มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบปลายเปิด

ตอนที่ 8 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ มีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด โดยเปิดโอกาสให้ผู้ตอบสามารถตอบข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไขปัญหามีต่อโครงการในพื้นที่

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) เจ้าหน้าที่กองยุทธศาสตร์และแผนงาน ร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1-5, 8-11 ลงพื้นที่โครงการฯ เพื่อเก็บข้อมูล ดังนี้

1.1) โครงการอนุรักษ์ พัฒนาแหล่งน้ำ และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ (งบตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565) ที่ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน 12 แห่ง

1.2) งบกลาง ปี พ.ศ. 2565 ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2565 จำนวน 4 แห่ง

2) นำแบบสอบถามการติดตามและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โครงการอนุรักษ์ พันธุ์ พัฒนาแหล่งน้ำ และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ ลงพื้นที่สอบถามประชาชนผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลโครงการละ 10 ครั้วเรือน (รวมทั้งสิ้น 160 ครั้วเรือน)

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูล

2) บันทึกแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม Microsoft Excel เพื่อประมวลผลข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้

3) นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

3.1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และข้อคำถามปลายเปิด โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ข้อมูลแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) โดยมีการแปลผลข้อมูล โดยใช้สูตรการคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

หลังจากการคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้นตามสูตรดังกล่าวแล้ว นำค่าที่ได้จากการคำนวณมาแบ่ง โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายระดับของคะแนน ชั้นของเกณฑ์ เป็นดังนี้

- ระดับความพึงพอใจ

ช่วงของค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1.00 - 1.66	พึงพอใจน้อย
1.67 - 2.33	พึงพอใจปานกลาง
2.34 - 3.00	พึงพอใจมาก

- ระดับการใช้ประโยชน์

ช่วงของค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1.00 - 1.75	ไม่ได้ใช้ประโยชน์
1.76 - 2.50	ใช้ประโยชน์น้อย
2.51 - 3.25	ใช้ประโยชน์ปานกลาง
3.26 - 4.00	ใช้ประโยชน์มาก

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน ร่วมกับสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1-5, 8-11 ดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวนทั้งสิ้น 16 โครงการ แบ่งเป็น โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และบริหารจัดการน้ำ จำนวน 6 โครงการ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ จำนวน 6 โครงการ และโครงการงบกลาง ปี พ.ศ. 2565 ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2565 จำนวน 4 โครงการ โดยจัดเก็บข้อมูลจากประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ เพื่อประเมินผลความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อโครงการด้านคุณภาพการให้บริการและด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ประเมินผลกระทบเบื้องต้นจากการดำเนินโครงการ มีเป้าหมายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 160 ครั้วเรือน เก็บข้อมูลได้ 183 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 114.37 โดยกองยุทธศาสตร์และแผนงานได้ประมวลผลวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบกราฟ และตารางประกอบคำบรรยายรายละเอียดดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1) เพศ ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 60.66 และเพศหญิง ร้อยละ 39.34

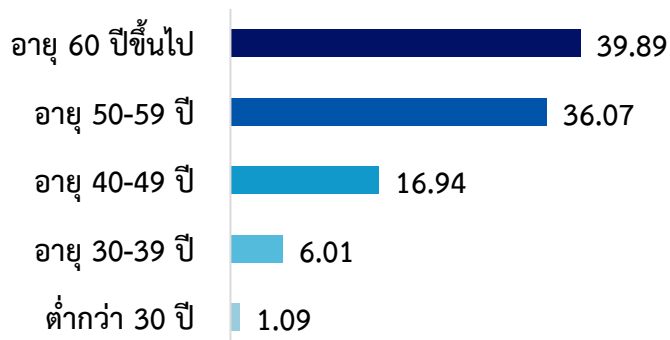
ร้อยละ 60.66

ร้อยละ 39.34

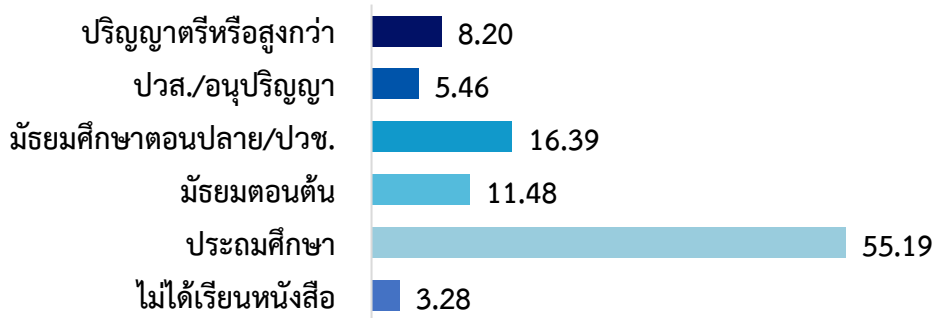
ภาพที่ 4.1 แสดงเพศของกลุ่มตัวอย่าง

2) อายุ ประชาชนส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 39.89 รองลงมาคืออายุระหว่าง 50-59 ปี ร้อยละ 36.07 อายุระหว่าง 40-49 ปี ร้อยละ 16.94 อายุระหว่าง 30-39 ปี ร้อยละ 6.01 และอายุต่ำกว่า 30 ปี ร้อยละ 1.09

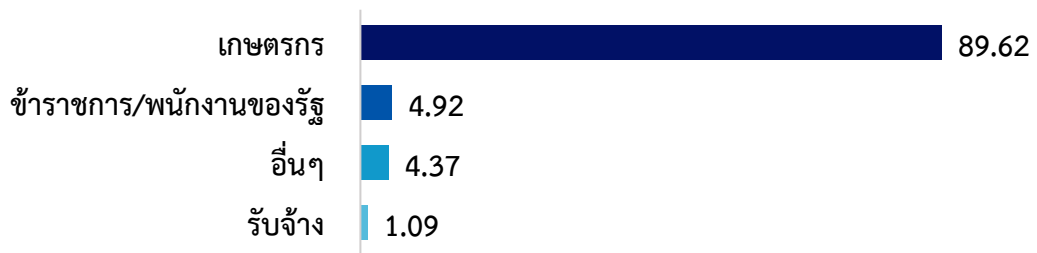
ภาพที่ 4.2 แผนภูมิแสดงช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่าง

3) ระดับการศึกษา ประชาชนส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 55.19 รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 16.39 มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 11.48 ปริญญาตรีหรือสูงกว่า ร้อยละ 8.20 ปวส./อนุปริญญา ร้อยละ 5.46 และไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 3.28

ภาพที่ 4.3 แผนภูมิแสดงระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

4) อาชีพหลักของครัวเรือน ประชาชนในพื้นที่โครงการประกอบอาชีพเกษตรกร มากที่สุด ร้อยละ 89.62 รองลงมา ประกอบอาชีพข้าราชการ/พนักงานของรัฐ ร้อยละ 4.92 ประกอบอาชีพอื่นๆ ร้อยละ 4.37 และอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 1.09

ภาพที่ 4.4 แผนภูมิแสดงอาชีพหลักของกลุ่มตัวอย่าง

5) รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน ก่อนดำเนินโครงการประชาชนมีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนละ 13,396 บาท/เดือน และหลังดำเนินโครงการประชาชนมีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนละ 14,814 บาท/เดือน ค่าเฉลี่ยรายได้ต่อครัวเรือนของประชาชนเพิ่มขึ้น 1,418 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 10.58

ภาพที่ 4.5 แสดงรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน

6) แหล่งน้ำประเภทอื่นที่ประชาชนใช้อุปโภคบริโภค และใช้สำหรับการเกษตร ประชาชนได้ใช้น้ำจากประปาหมู่บ้าน มากที่สุด ร้อยละ 28.76 รองลงมา น้ำฝน ร้อยละ 25.59 ชื่อน้ำขวด/น้ำถัง/รถน้ำ ร้อยละ 22.43 น้ำบาดาล ร้อยละ 7.12 และอื่นๆ เช่น ลำห้วย/คลอง/ลำน้ำ/แม่น้ำ ร้อยละ 5.80 บ่อน้ำตื้น ร้อยละ 5.01 ระบบชลประทาน ร้อยละ 3.17 และการประปาส่วนภูมิภาค ร้อยละ 2.11

ประเภทแหล่งน้ำ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
(1) น้ำฝน	97	25.59
(2) ประปาหมู่บ้าน	109	28.76
(3) การประปาส่วนภูมิภาค	8	2.11
(4) บ่อน้ำตื้น	19	5.01
(5) น้ำบาดาล	27	7.12
(6) ชื่อน้ำขวด/น้ำถัง/รถน้ำ	85	22.43
(7) ระบบชลประทาน	12	3.17
(8) อ่างเก็บน้ำ/เขื่อน	0	0.00
(9) อื่นๆ (เช่น ลำห้วย/คลอง/ลำน้ำ/แม่น้ำ)	22	5.80
รวม	379	100.00

4.2 ข้อมูลด้านคุณภาพการให้บริการ ความพึงพอใจในกระบวนการรับฟังความคิดเห็น

1) การเข้าร่วมรับฟังความคิดเห็น ก่อนดำเนินโครงการประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม เข้าร่วมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ คิดเป็นร้อยละ 69.40 ไม่ได้เข้าร่วม ร้อยละ 25.14 และไม่ได้เข้าร่วมแต่คนในครอบครัวเข้าร่วม ร้อยละ 5.46

การเข้าร่วมรับฟังความคิดเห็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
(1) เข้าร่วม	127	69.40
(2) ไม่ได้เข้าร่วม	46	25.14
(3) ไม่ได้เข้าร่วมแต่คนในครอบครัวเข้าร่วม	10	5.46
รวม	183	100.00

2) ประชาชนที่เข้าร่วมกระบวนการรับฟังความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 96.67 เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าประชาชน มีความพึงพอใจมากในทุกประเด็น

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ			รวม (N/%)	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	มาก (N/%)	ปานกลาง (N/%)	น้อย (N/%)			
(1) เจ้าหน้าที่เอาใจใส่ในการ มาปฏิบัติหน้าที่	119 93.70	5 3.94	3 2.36	127 100.00	2.91 97.00	พึงพอใจ มาก
(2) เจ้าหน้าที่ที่มีความสุภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ ยิ้มแย้ม แจ่มใส	121 95.27	5 3.94	1 0.79	127 100.00	2.95 98.33	พึงพอใจ มาก
(3) เจ้าหน้าที่ให้ข้อมูล เกี่ยวกับรายละเอียดโครงการ ครบถ้วนชัดเจน	117 92.12	9 7.09	1 0.79	127 100.00	2.91 97.00	พึงพอใจ มาก
(4) เจ้าหน้าที่เปิดโอกาสให้ แสดงความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะ	113 88.98	11 8.66	3 2.36	127 100.00	2.87 95.67	พึงพอใจ มาก
(5) เจ้าหน้าที่ตอบข้อซักถาม หรือข้อสงสัยได้ตรงประเด็น และชัดเจน	115 90.55	8 6.30	4 3.15	127 100.00	2.87 95.67	พึงพอใจ มาก
(6) เจ้าหน้าที่รับฟัง ข้อเสนอแนะ/ความต้องการ ของประชาชน	116 91.34	7 5.51	4 3.15	127 100.00	2.88 96.00	พึงพอใจ มาก
รวม	701.00 91.99	45.00 5.91	16.00 2.10	762.00 100.00	2.90 96.67	พึงพอใจ มาก

4.3 ลักษณะพื้นที่/สภาพปัญหา ก่อนดำเนินโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งน้ำ

1) ลักษณะพื้นที่ก่อนดำเนินโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งน้ำ ส่วนใหญ่เป็นแหล่งน้ำเดิม เช่น หนอง สระ คลอง ฝาย ฯลฯ ร้อยละ 87.00 และไม่ได้เป็นแหล่งน้ำเดิม แต่เป็นที่ราบลุ่ม ร้อยละ 13.00

ลักษณะของแหล่งน้ำเดิมก่อนดำเนินโครงการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
(1) เป็นแหล่งน้ำเดิม (หนอง สระ คลอง ฝาย)	79	87.00
(2) ไม่ได้เป็นแหล่งน้ำเดิม แต่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม	12	13.00
รวม	91	100.00

2) สภาพปัญหาของแหล่งน้ำก่อนดำเนินโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งน้ำประชาชนในพื้นที่เห็นว่าแหล่งน้ำมีปัญหาตื้นเขิน/มีตะกอนดินทับถม มากที่สุด ร้อยละ 32.86 รองลงมา ขาดแคลนน้ำช่วงฤดูแล้ง ร้อยละ 30.00 มีวัชพืชปกคลุม ร้อยละ 18.57 ช่วงฤดูน้ำหลาก มีปัญหาน้ำท่วมและการระบายน้ำ ร้อยละ 10.00 ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ (เช่น ฝายชำรุด ฝายรั่ว) ร้อยละ 8.09 และน้ำเสีย (มีสี และ/หรือ มีกลิ่น) ร้อยละ 0.48

สภาพปัญหาแหล่งน้ำก่อนดำเนินโครงการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
(1) ช่วงฤดูน้ำหลาก มีปัญหาน้ำท่วมและการระบายน้ำ	21	10.00
(2) ขาดแคลนน้ำช่วงฤดูแล้ง	63	30.00
(3) ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ (เช่น ฝายชำรุด ฝายรั่ว)	17	8.09
(4) ตื้นเขิน/มีตะกอนดินทับถมมาก	69	32.86
(5) มีวัชพืชปกคลุม	39	18.57
(6) ตลิ่งถูกกัดเซาะ	0	0.00
(7) น้ำเสีย (มีสี และ/หรือ มีกลิ่น)	1	0.48
(8) อื่นๆ	0	0.00
รวม	210	100.00

4.4 ลักษณะพื้นที่/การนำน้ำไปใช้ ก่อนดำเนินโครงการระบบกระจายน้ำ

1) โครงการระบบกระจายน้ำ ส่วนใหญ่เป็นการต่อยอดจากโครงการแหล่งน้ำของกรมทรัพยากรน้ำ ร้อยละ 45.77 รองลงมา ก่อสร้างจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ร้อยละ 30.51 เป็นการต่อยอดจากโครงการแหล่งน้ำของหน่วยงานอื่น ร้อยละ 15.25 และอื่นๆ เช่น อ่างเก็บน้ำลำห้วย ร้อยละ 8.47

แหล่งน้ำเดิมก่อนดำเนินโครงการระบบกระจายน้ำ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
(1) เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติ	36	30.51
(2) เป็นการต่อยอดจากโครงการแหล่งน้ำของกรมทรัพยากรน้ำ	54	45.77
(3) เป็นการต่อยอดจากโครงการแหล่งน้ำของหน่วยงานอื่น	18	15.25
(4) อื่นๆ	10	8.47
รวม	118	100.00

2) ก่อนดำเนินโครงการระบบกระจายน้ำ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่นำน้ำไปใช้ในพื้นที่แปลงเกษตร โดยวิธีอื่นๆ เช่น ร่อนน้ำฝน เดิมไม่ได้ใช้น้ำจากแหล่งน้ำ ใช้น้ำประปา ฯลฯ ร้อยละ 39.52 รองลงมา สูบด้วยเครื่องสูบน้ำโดยใช้น้ำมันเชื้อเพลิง ร้อยละ 26.61 มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 1,373 บาท/เดือน สูบด้วยเครื่องสูบน้ำโดยใช้ไฟฟ้า ร้อยละ 18.55 มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 819 บาท/เดือน และเปิดบานประตูโดยใช้แรงดันธรรมชาติ ร้อยละ 15.32

การนำน้ำไปใช้ในพื้นทีการเกษตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/เดือน)
(1) สูบด้วยเครื่องสูบน้ำ โดยใช้น้ำมันเชื้อเพลิง	33	26.61	1,373
(2) สูบด้วยเครื่องสูบน้ำ โดยใช้ไฟฟ้า	23	18.55	819
(3) เปิดบานประตูโดยใช้แรงดันธรรมชาติ	19	15.32	
(4) อื่นๆ	49	39.52	
รวม	124	100.00	

4.5 ความพึงพอใจต่อผลผลิตโครงการ

1) ประชาชนในพื้นที่โครงการมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อผลผลิตโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งน้ำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 90.67 พบว่ามีความพึงพอใจมากในทุกประเด็น โดยประเด็นที่มีความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ พื้นที่ก่อสร้าง/ขุดลอกแหล่งน้ำมีความเหมาะสม ร้อยละ 97.67 รองลงมา ระยะเวลาในการดำเนินการก่อสร้างมีความเหมาะสม ไม่ล่าช้า ร้อยละ 95.67 แหล่งน้ำมีความจุเก็บกักน้ำเพิ่มมากขึ้น ร้อยละ 95.33 แหล่งน้ำได้รับการขุดลอกมีความลึกความกว้างที่เหมาะสม ร้อยละ 92.67 คันดินมีความมั่นคงแข็งแรง และเป็นถนนในการขนส่งผลผลิตทางการเกษตร ร้อยละ 92.33 รูปแบบก่อสร้างอาคารระบายน้ำ/บังคับน้ำ/ทางน้ำเข้าร้อยละ 87.33 การนำน้ำไปใช้มีความสะดวก ร้อยละ 83.61 และการดำเนินโครงการทำให้มีปริมาณน้ำเพียงพอต่อความต้องการ ร้อยละ 81.33

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ			รวม (N/%)	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	มาก (N/%)	ปานกลาง (N/%)	น้อย (N/%)			
(1) พื้นที่ก่อสร้าง/ขุดลอกแหล่งน้ำมีความเหมาะสม	80 93.02	6 6.98	0 0.00	86 100.00	2.93 97.67	พึงพอใจมาก
(2) แหล่งน้ำได้รับการขุดลอกมีความลึกความกว้างที่เหมาะสม	68 79.07	17 19.77	1 1.16	86 100.00	2.78 92.67	พึงพอใจมาก
(3) รูปแบบก่อสร้างอาคารระบายน้ำ/บังคับน้ำ/ทางน้ำเข้า	63 73.26	13 15.11	10 11.63	86 100.00	2.62 87.33	พึงพอใจมาก
(4) คันดินมีความมั่นคงแข็งแรงและเป็นถนนในการขนส่งผลผลิตทางการเกษตร	71 82.56	10 11.63	5 5.81	86 100.00	2.77 92.33	พึงพอใจมาก
(5) แหล่งน้ำมีความจุเก็บกักน้ำเพิ่มมากขึ้น	77 89.53	6 6.98	3 3.49	86 100.00	2.86 95.33	พึงพอใจมาก
(6) ระยะเวลาในการดำเนินการก่อสร้างมีความเหมาะสม ไม่ล่าช้า	78 90.70	5 5.81	3 3.49	86 100.00	2.87 95.67	พึงพอใจมาก
(7) การนำน้ำไปใช้มีความสะดวก	55 63.95	20 23.26	11 12.79	86 100.00	2.51 83.61	พึงพอใจมาก
(8) การดำเนินโครงการทำให้มีปริมาณน้ำเพียงพอต่อความต้องการ	55 63.95	14 16.28	17 19.77	86 100.00	2.44 81.33	พึงพอใจมาก
รวม	547 79.50	91 13.23	50 7.27	688 100.00	2.72 90.67	พึงพอใจมาก

2) ประชาชนในพื้นที่โครงการมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อโครงการระบบกระจายน้ำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 85.00 พบว่ามีความพึงพอใจมาก ในทุกประเด็น โดยประเด็นที่มีความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ สถานที่ตั้งระบบกระจายน้ำมีความเหมาะสม ร้อยละ 89.67 รองลงมา ระบบกระจายน้ำ (ท่อส่งน้ำ) มีความเหมาะสมตามสภาพพื้นที่ ร้อยละ 86.00 การสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ สามารถใช้งานได้ไม่ขัดข้อง ร้อยละ 82.67 และระบบกระจายน้ำ (ท่อส่งน้ำ) มีการติดตั้งถึงพื้นที่ที่กำหนด/พื้นที่เพาะปลูก ร้อยละ 81.67

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ			รวม (N/%)	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	มาก (N/%)	ปานกลาง (N/%)	น้อย (N/%)			
(1) ระบบกระจายน้ำ (ท่อส่งน้ำ) มีความเหมาะสมตามสภาพพื้นที่	76 64.41	34 28.81	8 6.78	118 100.00	2.58 86.00	พึงพอใจ มาก
(2) ระบบกระจายน้ำ (ท่อส่งน้ำ) มีการติดตั้งถึงพื้นที่ที่กำหนด/ พื้นที่เพาะปลูก	70 59.32	31 26.27	17 14.41	118 100.00	2.45 81.67	พึงพอใจ มาก
(3) สถานที่ตั้งระบบกระจายน้ำ มีความเหมาะสม	91 77.12	18 15.25	9 7.63	118 100.00	2.69 89.67	พึงพอใจ มาก
(4) การสูบน้ำด้วยพลังงาน แสงอาทิตย์ สามารถใช้งานได้ ไม่ขัดข้อง	67 62.62	24 22.43	16 14.95	107 100.00	2.48 82.67	พึงพอใจ มาก
รวม	304 65.94	107 23.21	50 10.85	461 100.00	2.55 85.00	พึงพอใจ มาก

4.6 การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำหลังดำเนินโครงการ

1) หลังมีโครงการประชาชนได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ ร้อยละ 73.22 และไม่ได้ใช้ประโยชน์ ร้อยละ 26.78

ประชาชนส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์จากโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร (ปลูกพืช, เลี้ยงสัตว์) ร้อยละ 62.72 รองลงมา ใช้เป็นแหล่งน้ำดิบเพื่อผลิตน้ำประปาในหมู่บ้าน ร้อยละ 17.75 ใช้เพื่ออุปโภคในครัวเรือน ร้อยละ 16.57 และใช้ประโยชน์จากการจับสัตว์น้ำในแหล่งน้ำ ร้อยละ 2.96

ในกรณีประชาชนในพื้นที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ มีสาเหตุจากพื้นที่ทำการเกษตรหรือพื้นที่ที่อยู่อาศัย อยู่ไกลจากแหล่งน้ำ ไม่มีระบบส่งน้ำไปถึงพื้นที่ ร้อยละ 48.98 รองลงมา ระบบกระจายน้ำเพิ่งดำเนินการแล้วเสร็จ ทำให้ยังไม่มีการใช้ประโยชน์ ร้อยละ 30.61 และในรอบปีที่ผ่านมาไม่มีน้ำในแหล่งน้ำ ร้อยละ 20.41

การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
(1) ได้ใช้ประโยชน์	134	73.22
(1.1) ใช้เพื่อการเกษตร (ปลูกพืช, เลี้ยงสัตว์)	106	62.72
(1.2) ใช้อุปโภคในครัวเรือน เช่น ล้างจาน ซักผ้า ล้างรถ ฯลฯ	28	16.57
(1.3) ใช้เป็นแหล่งน้ำดิบ เพื่อผลิตน้ำประปาในหมู่บ้าน	30	17.75
(1.4) จับสัตว์น้ำ	5	2.96

การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
(2) ไม่ได้ใช้ประโยชน์ เนื่องจาก	49	26.78
(2.1) พื้นที่ทำการเกษตรหรือพื้นที่ที่อยู่อาศัย อยู่ไกลจากแหล่งน้ำ ไม่มีระบบส่งน้ำไปถึงพื้นที่	24	48.98
(2.2) ในรอบปีที่ผ่านมาไม่มีน้ำในแหล่งน้ำ	10	20.41
(2.3) อื่นๆ (ระบบส่งน้ำเพิ่งสร้างเสร็จ/น้ำต้นทุนมีน้อย)	15	30.61

2) ประชาชนในพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำสำหรับทำการเกษตร ส่วนใหญ่ ทำนามากที่สุด ร้อยละ 53.00 มีรายได้เฉลี่ย 179,578.79 บาท/ครัวเรือน/ปี รองลงมา ปลูกพืชไร่ ร้อยละ 15.00 รายได้เฉลี่ย 789,748.58 บาท/ครัวเรือน/ปี ปลูกพืชสวน ร้อยละ 13.00 รายได้เฉลี่ย 564,024.20 บาท/ครัวเรือน/ปี ปลูกพืชเศรษฐกิจ ร้อยละ 11.00 รายได้เฉลี่ย 638,839.16 บาท/ครัวเรือน/ปี และปลูกพืชผักสวนครัว ร้อยละ 8.00 รายได้เฉลี่ย 1,518.00 บาท/ครัวเรือน/ปี

ชนิดของพืชที่ปลูก (รวม)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ	รายได้เฉลี่ย (บาท/ครัวเรือน/ปี)	ไม่ได้ขาย (ครัวเรือน)
(1) ทำนา	75	53.00	179,578.79	12
(2) พืชไร่	22	15.00	789,748.58	1
(3) พืชสวน	19	13.00	564,024.20	10
(4) พืชเศรษฐกิจ	15	11.00	638,839.16	2
(5) พืชผักสวนครัว	11	8.00	1,518.00	8
รวม	142	100.00		

3) ประชาชนในพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำในการเลี้ยงสัตว์ และนำไปขาย ส่วนใหญ่ เลี้ยงวัว มากที่สุด ร้อยละ 68.00 รายได้เฉลี่ย 20,800.00 บาท/ครัวเรือน/ปี รองลงมา เลี้ยงไก่ ร้อยละ 16.00 รายได้เฉลี่ย 5,500.00 บาท/ครัวเรือน/ปี เลี้ยงหมู ร้อยละ 4.00 รายได้เฉลี่ย 80,000.00 บาท/ครัวเรือน/ปี และเลี้ยงควาย ร้อยละ 4.00 รายได้เฉลี่ย 15,000.00 บาท/ครัวเรือน/ปี ส่วนการเลี้ยงสัตว์ที่ไม่ได้นำไปขาย (บริโภคในครัวเรือน) ได้แก่ การเลี้ยงแพะ และเลี้ยงปลา ร้อยละ 4.00

ชนิดของสัตว์	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ	รายได้เฉลี่ย (บาท/ครัวเรือน/ปี)	ไม่ได้ขาย (ครัวเรือน)
(1) วัว	17	68.00	20,800.00	7
(2) ปลา	1	4.00	0.00	1
(3) ไก่	4	16.00	5,500.00	3
(4) ควาย	1	4.00	15,000.00	0
(5) หมู	1	4.00	80,000.00	0
(6) แพะ	1	4.00	0	1
รวม	25	100.00		

4) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่โครงการมากที่สุด คือ ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูก เช่น ค่าปุ๋ย ค่ายาฆ่าแมลง ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าสูบน้ำ ร้อยละ 34.31 รองลงมา เกิดจากความผันผวนของราคาพืชผลทางการเกษตร ร้อยละ 24.05 สภาพเศรษฐกิจ ร้อยละ 21.99 และปัญหาด้านสภาพอากาศ เช่น ฝนตกหนัก น้ำท่วม ร้อยละ 19.65

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อรายได้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
(1) สภาพเศรษฐกิจ	75	21.99
(2) ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูก เช่น ค่าปุ๋ย ค่ายาฆ่าแมลง ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าสูบน้ำ ฯลฯ	117	34.31
(3) ปัญหาด้านสภาพอากาศ เช่น ฝนตกหนัก น้ำท่วม ฯลฯ	67	19.65
(4) ความผันผวนของราคาพืชผลทางการเกษตร	82	24.05
รวม	341	100.00

5) หลังมีโครงการระบบกระจายน้ำ ประชาชนนำน้ำไปใช้ในพื้นที่เกษตร โดยใช้น้ำจากระบบกระจายน้ำ ร้อยละ 49.63 มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 151 บาท/เดือน รองลงมา นำน้ำไปใช้ด้วยการสูบน้ำโดยใช้น้ำมันเชื้อเพลิง ร้อยละ 13.33 นำน้ำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ เช่น ใช้เป็นแหล่งน้ำดิบเพื่อผลิตน้ำประปาในหมู่บ้าน ฯลฯ ร้อยละ 11.11 สูบน้ำใช้ไฟฟ้าร้อยละ 9.63 ได้ใช้ประโยชน์น้อย/ไม่ได้ใช้ประโยชน์ เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรหรือพื้นที่ที่อยู่อาศัยอยู่ไกลจากแหล่งน้ำ ไม่มีระบบส่งน้ำไปถึงพื้นที่ ร้อยละ 8.89 และเปิดบานประตูโดยใช้แรงดันธรรมชาติ ร้อยละ 7.41

การนำน้ำไปใช้หลังมีระบบกระจายน้ำ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/เดือน)
(1) ใช้น้ำจากระบบกระจายน้ำ	67	49.63	
(1.1) ไม่มีค่าใช้จ่าย	48	71.64	
(1.2) มีค่าใช้จ่าย	19	28.36	151
(2) สูบด้วยเครื่องสูบน้ำ โดยใช้น้ำมันเชื้อเพลิง	18	13.33	1,561
(3) สูบด้วยเครื่องสูบน้ำ โดยใช้ไฟฟ้า	13	9.63	755
(4) เปิดบานประตูโดยใช้แรงดันธรรมชาติ	10	7.41	
(5) ได้ใช้ประโยชน์น้อย/ไม่ได้ใช้ประโยชน์ เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ไกลจากแหล่งน้ำ ไม่มีระบบส่งน้ำไปถึงพื้นที่	12	8.89	
(6) อื่นๆ	15	11.11	
รวม	135	100.00	

6) ประชาชนในพื้นที่เห็นว่าหลังมีโครงการระบบกระจายน้ำทำให้เกิดความสะดวกและประหยัดเวลาในการนำน้ำมาใช้พื้นที่แปลงเกษตร ร้อยละ 42.21 รองลงมา ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่าย (ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง, ค่าไฟฟ้า) ร้อยละ 31.17 สามารถปลูกพืชผักสวนครัวใช้น้ำน้อย หนุมเวียน และมีน้ำในการเพาะปลูกไม่ขาดช่วง ร้อยละ 13.63 และพบว่าประชาชนในพื้นที่ได้ใช้ประโยชน์น้อย/ไม่ได้ใช้ประโยชน์ เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ไกลจากแหล่งน้ำ ร้อยละ 12.99

ประโยชน์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
(1) เกิดความสะดวกและประหยัดเวลาในการนำน้ำมาใช้พื้นที่แปลงเกษตร	65	42.21
(2) ประหยัดค่าใช้จ่าย (ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง, ค่าไฟฟ้า)	48	31.17
(3) สามารถปลูกพืชผักสวนครัวใช้น้ำน้อย หนุมเวียน และมีน้ำในการเพาะปลูกไม่ขาดช่วง	21	13.63
(4) ได้ใช้ประโยชน์น้อย/ไม่ได้ใช้ประโยชน์ เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ไกลจากแหล่งน้ำ	20	12.99
(5) อื่นๆ	0	0.00
รวม	154	100.00

4.7 ผลสัมฤทธิ์ของโครงการในภาพรวม

ประชาชนในพื้นที่โครงการได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูพัฒนาแหล่งน้ำ และโครงการระบบกระจายน้ำ ในระดับมาก จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ โครงการแหล่งน้ำช่วยในการบรรเทาปัญหาภัยแล้ง-น้ำท่วม หรือสามารถลดความเสี่ยง/รองรับสถานการณ์ภัยแล้ง-น้ำท่วมในอนาคตได้ ร้อยละ 84.75 ช่วยให้ความเป็นอยู่ (ด้านคุณภาพชีวิต) ดีขึ้น ร้อยละ 81.75 ช่วยให้ครัวเรือนมีน้ำใช้สำหรับการเกษตร หรือมีน้ำกินน้ำใช้เพียงพอต่อความต้องการ ร้อยละ 81.50 ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ ระดับปานกลาง จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ โครงการแหล่งน้ำช่วยให้ระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติดีขึ้น ร้อยละ 80.75 ช่วยให้การประกอบอาชีพด้านการเกษตร (ด้านผลผลิต) ดีขึ้น ร้อยละ 75.25 และประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ ระดับน้อย จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ โครงการแหล่งน้ำส่งผลให้คุณภาพน้ำดีขึ้น ร้อยละ 61.00 ช่วยลดการย้ายถิ่นฐานของแรงงานในพื้นที่ ร้อยละ 54.00 และการมีระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ ช่วยลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ร้อยละ 54.00

ประเด็น	ระดับ				รวม (N/%)	ค่าเฉลี่ย	แปล ผล
	มาก (N/%)	ปาน กลาง (N/%)	น้อย (N/%)	ไม่มีการ เปลี่ยนแปลง (N/%)			
(1) การก่อสร้างโครงการช่วยให้ครัวเรือนมีน้ำใช้สำหรับการเกษตร หรือมีน้ำกินน้ำใช้เพียงพอต่อความต้องการ	111 60.66	34 18.58	13 7.10	25 13.66	183 100.00	3.26 81.50	ระดับ มาก
(2) การก่อสร้างโครงการช่วยในการบรรเทาปัญหาภัยแล้ง-น้ำท่วม หรือสามารถลดความเสี่ยง/รองรับสถานการณ์ภัยแล้ง-น้ำท่วม ในอนาคตได้	120 65.57	33 18.03	12 6.56	18 9.84	183 100.00	3.39 84.75	ระดับ มาก
(3) การก่อสร้างโครงการช่วยให้ความเป็นอยู่ของท่าน (ด้านคุณภาพชีวิต) ดีขึ้น	108 59.02	37 20.22	18 9.83	20 10.92	183 100.00	3.27 81.75	ระดับ มาก

ประเด็น	ระดับ				รวม (N/%)	ค่าเฉลี่ย	แปล ผล
	มาก (N/%)	ปาน กลาง (N/%)	น้อย (N/%)	ไม่มีการ เปลี่ยนแปลง (N/%)			
(4) การก่อสร้างโครงการ ช่วยให้การประกอบอาชีพ ด้านการเกษตรของพ่่าน (ด้านผลผลิต) ดีขึ้น	105 57.38	15 8.20	22 12.02	41 22.40	183 100.00	3.01 75.25	ระดับ ปาน กลาง
(5) การก่อสร้างโครงการ ช่วยให้ระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ดีขึ้น	101 55.19	39 21.31	28 15.30	15 8.20	183 100.00	3.23 80.75	ระดับ ปาน กลาง
(6) การก่อสร้างโครงการ ส่งผลให้คุณภาพน้ำ ดีขึ้น	73 39.89	20 10.93	5 2.73	85 46.45	183 100.00	2.44 61.00	ระดับ น้อย
(7) การก่อสร้างโครงการ ช่วยลดการย้ายถิ่นฐานของ แรงงานในพื้นที่ หรือสร้างรายได้ใน ครัวเรือน	52 28.42	23 12.57	10 5.46	98 53.55	183 100.00	2.16 54.00	ระดับ น้อย
(8) การมีระบบกระจายน้ำ ด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ ช่วยลดการปล่อยก๊าซ คาร์บอนไดออกไซด์	52 28.42	23 12.57	10 5.46	98 53.55	183 100.00	2.16 54.00	ระดับ น้อย

4.8 การมีส่วนร่วม และการดูแลบำรุงรักษาโครงการหลังดำเนินโครงการ

1) หลังดำเนินโครงการ พบว่า มีการดำเนินการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำแล้ว ร้อยละ 20.22 และโครงการส่วนใหญ่ยังไม่มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ร้อยละ 79.78

ในกรณีที่โครงการยังไม่มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ ส่วนใหญ่ประชาชนดูแลรักษาแหล่งน้ำกันเอง อย่างไม่เป็นทางการ ร้อยละ 45.00 รองลงมา มีการดูแลแหล่งน้ำ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล, อบต.) ร้อยละ 43.12 ดูแลผ่านคณะกรรมการหมู่บ้าน ร้อยละ 10.00 และคณะกรรมการประปาหมู่บ้าน เป็นผู้ดูแล ร้อยละ 1.88 โดยประชาชนในพื้นที่มีความต้องการให้จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ร้อยละ 89.73 และไม่ต้องการให้จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ร้อยละ 10.27 สำหรับโครงการระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ ประชาชนในพื้นที่โครงการได้มีการแต่งตั้งผู้ดูแล/บำรุงรักษาระบบฯ ของแต่ละพื้นที่ด้วย

การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
(1) มีกลุ่มผู้ใช้น้ำ	37	20.22
(2) ไม่มีกลุ่มผู้ใช้น้ำ	146	79.78
(2.1) ผู้ดูแลแหล่งน้ำ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล, อบต.)	69	43.12
2) คณะกรรมการหมู่บ้าน	16	10.00
3) คณะกรรมการประปาของหมู่บ้าน	3	1.88
4) ประชาชนดูแลกันเอง	72	45.00
(2.2) ความต้องการให้จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ		
1) ต้องการให้จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ	131	89.73
2) ไม่ต้องการให้จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ	15	10.27

2) หลังดำเนินโครงการ ประชาชนในพื้นที่ที่มีการแบ่งปันการใช้น้ำอย่างทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ 89.62 และพบว่าการพิพาทเรื่องการใช้/แย่งน้ำกันใช้ ร้อยละ 10.38

การแบ่งปันการใช้น้ำ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
(1) มีการแบ่งปัน	164	89.62
(2) มีการพิพาทเรื่องการใช้/แย่งน้ำกันใช้	19	10.38
รวม	183	100.00

3) ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาแหล่งน้ำ เช่น ร่วมกำจัดวัชพืช ร่วมกำจัดเศษไม้หรือวัชพืชที่กีดขวางการระบายน้ำ ไม่ทิ้งสิ่งปฏิกูลลงแหล่งน้ำ ไม่ทิ้งขยะ ร้อยละ 78.14 หากพบเห็นรอยแตก การกัดเซาะ การทรุดตัวคอนกรีตของอาคารประกอบ รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ เช่น กรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 45.90 ประชาชนร่วมดูแล ตรวจสอบสภาพแหล่งน้ำ และอาคารประกอบเบื้องต้น ร้อยละ 43.72 และร่วมกันซ่อมแซม กรณีพบการรั่วซึมตามท่อส่งน้ำ ทางน้ำเข้า ร้อยละ 43.17

การมีส่วนร่วมของประชาชน	มีส่วนร่วม (N/%)	ไม่มีส่วนร่วม (N/%)	รวม
(1) ร่วมบำรุงรักษาแหล่งน้ำ เช่น ร่วมกำจัดวัชพืช ร่วมกำจัดเศษไม้หรือวัชพืชที่กีดขวางการระบายน้ำ ไม่ทิ้งสิ่งปฏิกูลลงแหล่งน้ำ ไม่ทิ้งขยะ	143 78.14	40 21.86	183 100.00
(2) ร่วมดูแล ตรวจสอบสภาพแหล่งน้ำ และอาคาร ประกอบเบื้องต้น	80 43.72	103 56.28	183 100.00
(3) ร่วมกันซ่อมแซม กรณีพบการรั่วซึม ตามท่อส่งน้ำ ทางน้ำเข้า	79 43.17	104 56.83	183 100.00
(4) หากพบเห็นรอยแตก การกัดเซาะ การทรุดตัว คอนกรีตของอาคารประกอบ รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ที่ รับผิดชอบ เช่น กรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำ เจ้าหน้าที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	84 45.90	99 54.10	183 100.00

5.1 สรุปผลการประเมิน

กองยุทธศาสตร์และแผนงานดำเนินการประเมินผลโครงการอนุรักษ์ พื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ จำนวน 16 โครงการ โดยมีเป้าหมายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 160 ครั้วเรือน เก็บข้อมูลได้ 183 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 114.37 การประเมินในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลโครงการในด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ด้านการมีส่วนร่วม ของประชาชน เพื่อทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อโครงการ การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ใช้โปรแกรม Microsoft Excel เพื่อหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการจำแนกถ้อยคำหรือข้อความที่ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็น แล้วนำมาตีความ สังเคราะห์ และวิเคราะห์ สร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction Analysis) สรุปผลการประเมินได้ดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไป

1.1) ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็น เพศชาย ร้อยละ 60.66 มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 39.89 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 55.19 อาชีพหลักของครั้วเรือน เป็นเกษตรกร ร้อยละ 89.62 ก่อนดำเนินโครงการมีรายได้เฉลี่ย 13,396 บาท/เดือน/ครั้วเรือน

1.2) ลักษณะพื้นที่/สภาพปัญหา ก่อนดำเนินโครงการอนุรักษ์พื้นฟูและพัฒนาแหล่งน้ำ ส่วนใหญ่เป็นแหล่งน้ำเดิม เช่น หนอง สระ คลอง ฝาย ฯลฯ ร้อยละ 87.00 แหล่งน้ำมีปัญหาตื้นเขิน/ มีตะกอนดินทับถม มากที่สุด ร้อยละ 32.86

1.3) การดำเนินโครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำ ส่วนใหญ่เป็นการต่อยอดจากโครงการแหล่งน้ำ ของกรมทรัพยากรน้ำ ร้อยละ 45.77

1.4) ก่อนดำเนินโครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำ ประชาชนส่วนใหญ่ใช้น้ำฝน และน้ำประปา สำหรับทำการเกษตร โดยคิดเป็นร้อยละ 39.52 รองลงมาใช้เครื่องสูบน้ำโดยใช้น้ำมันเชื้อเพลิง ร้อยละ 26.61 ทำให้มีค่าน้ำมันเฉลี่ยครั้วเรือนละ 1,373 บาท/เดือน และใช้เครื่องสูบน้ำโดยใช้ไฟฟ้า ร้อยละ 18.55 มีค่าไฟฟ้าเฉลี่ยครั้วเรือนละ 819 บาท/เดือน

2) ด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

2.1) ด้านคุณภาพการให้บริการ พบว่าประชาชนได้เข้าร่วมประชุมและรับฟังความคิดเห็น เกี่ยวกับการดำเนินโครงการ ร้อยละ 69.40 และมีความพึงพอใจในภาพรวมที่มีต่อเจ้าหน้าที่ กรมทรัพยากรน้ำที่มาประชาคมรับฟังความคิดเห็น พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 96.67

2.2) ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อผลผลิตโครงการ

(1) ประชาชนในพื้นที่โครงการมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อผลผลิตโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งน้ำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 90.67 พบว่ามีความพึงพอใจมากในทุกประเด็น โดยประเด็นที่มีความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ พื้นที่ก่อสร้าง/ขุดลอกแหล่งน้ำ มีความเหมาะสม ร้อยละ 97.67 ระยะเวลาในการดำเนินการก่อสร้างมีความเหมาะสม ไม่ล่าช้า ร้อยละ 95.67 แหล่งน้ำมีความจุเก็บกักน้ำเพิ่มมากขึ้น ร้อยละ 95.33

(2) ประชาชนในพื้นที่โครงการมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อโครงการระบบกระจายน้ำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 85.00 พบว่ามีความพึงพอใจมากในทุกประเด็น โดยประเด็นที่มีความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ สถานที่ตั้งระบบกระจายน้ำมีความเหมาะสม ร้อยละ 89.67 ระบบกระจายน้ำ (ท่อส่งน้ำ) มีความเหมาะสมตามสภาพพื้นที่ ร้อยละ 86.00 การสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ สามารถใช้งานได้ไม่ขัดข้อง ร้อยละ 82.67

2.3) ประชาชนในพื้นที่โครงการมีความเห็นว่าการดำเนินโครงการแหล่งน้ำของกรมทรัพยากรน้ำช่วยในการบรรเทาปัญหาภัยแล้ง-น้ำท่วม หรือสามารถลดความเสี่ยง/รองรับสถานการณ์ภัยแล้งน้ำท่วมในอนาคตได้ มากที่สุด ร้อยละ 84.75 รองลงมาคือ ช่วยให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น ร้อยละ 81.75 และช่วยให้ครัวเรือนมีน้ำใช้สำหรับทำการเกษตรหรือมีน้ำใช้อุปโภคบริโภคเพียงพอต่อความต้องการ ร้อยละ 81.50

3) การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ

3.1) หลังมีโครงการประชาชนได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ ร้อยละ 73.22 โดยส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ในการทำเกษตร (ปลูกพืช, เลี้ยงสัตว์) ร้อยละ 62.72 รองลงมา ใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคในครัวเรือน ร้อยละ 16.57 และใช้เป็นแหล่งน้ำดิบเพื่อผลิตน้ำประปาในหมู่บ้าน ร้อยละ 17.75

3.2) ประชาชนในพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำสำหรับทำการเกษตร ส่วนใหญ่ทำนามากที่สุด ร้อยละ 53.00 มีรายได้เฉลี่ย 179,578.79 บาท/ครัวเรือน/ปี รองลงมา ปลูกพืชไร่ ร้อยละ 15.00 รายได้เฉลี่ย 789,748.58 บาท/ครัวเรือน/ปี และปลูกพืชสวน ร้อยละ 13.00 รายได้เฉลี่ย 564,024.20 บาท/ครัวเรือน/ปี

3.3) ประชาชนในพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำในการเลี้ยงสัตว์ โดยส่วนใหญ่เลี้ยงไว้เพื่อนำไปขาย เช่น เลี้ยงวัว มากที่สุด ร้อยละ 68.00 รายได้เฉลี่ย 20,800.00 บาท/ครัวเรือน/ปี รองลงมา เลี้ยงไก่ ร้อยละ 16.00 รายได้เฉลี่ย 5,500.00 บาท/ครัวเรือน/ปี และเลี้ยงหมู ร้อยละ 4.00 รายได้เฉลี่ย 80,000.00 บาท/ครัวเรือน/ปี

3.4) หลังดำเนินโครงการประชาชนมีรายได้เฉลี่ย 14,814 บาท/ครัวเรือน/เดือน โดยมีค่าเฉลี่ยรายได้ต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้นจากก่อนดำเนินโครงการ 1,418 บาท/เดือน คิดเป็น ร้อยละ 10.58 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่โครงการ มากที่สุดคือ ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูก เช่น ค่าปุ๋ย ค่ายาฆ่าแมลง ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าสูบน้ำ ร้อยละ

34.31 รองลงมา เกิดจากความผันผวนของราคาพืชผลทางการเกษตร ร้อยละ 24.05 และสภาพเศรษฐกิจ ร้อยละ 21.99

3.5) หลังมีโครงการระบบกระจายน้ำ ประชาชนนำน้ำไปใช้ในพื้นที่เกษตรโดยใช้น้ำจากระบบกระจายน้ำ ร้อยละ 49.63 มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 151 บาท/เดือน รองลงมา นำน้ำไปใช้ด้วยการสูบน้ำโดยใช้น้ำมันเชื้อเพลิง ร้อยละ 13.33 นำน้ำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ เช่น ใช้เป็นแหล่งน้ำดิบ เพื่อผลิตน้ำประปาในหมู่บ้าน ฯลฯ ร้อยละ 11.11

3.6) ประชาชนในพื้นที่เห็นว่าหลังมีโครงการระบบกระจายน้ำทำให้เกิดความสะดวกและประหยัดเวลาในการนำน้ำมาใช้พื้นที่แปลงเกษตร ร้อยละ 42.21 รองลงมา ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่าย (ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง, ค่าไฟฟ้า) ร้อยละ 31.17 สามารถปลูกพืชผักสวนครัวใช้น้ำน้อยหมุนเวียน และมีน้ำในการเพาะปลูกไม่ขาดช่วง ร้อยละ 13.64 และพบว่าประชาชนในพื้นที่ได้ใช้ประโยชน์น้อย/ไม่ได้ใช้ประโยชน์ เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ไกลจากแหล่งน้ำ ร้อยละ 12.99

4) การมีส่วนร่วม และการดูแลบำรุงรักษาโครงการ

4.1) หลังดำเนินโครงการ พบว่า มีการดำเนินการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำแล้ว ร้อยละ 20.22 และยังไม่มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ร้อยละ 79.78 ในกรณีที่โครงการยังไม่มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ ส่วนใหญ่ ประชาชนในพื้นที่โครงการดูแลรักษาแหล่งน้ำกันเองอย่างไม่เป็นทางการ ร้อยละ 45.00 รองลงมา มีการดูแลแหล่งน้ำโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล, อบต.) ร้อยละ 43.13 และดูแลผ่านคณะกรรมการหมู่บ้าน ร้อยละ 10.00 โดยประชาชนในพื้นที่มีความต้องการให้จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ร้อยละ 78.62 สำหรับโครงการระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ประชาชนในพื้นที่โครงการได้มีการแต่งตั้งผู้ดูแล/บำรุงรักษาระบบฯ ของแต่ละพื้นที่ด้วย

4.2) หลังดำเนินโครงการ ประชาชนในพื้นที่ที่มีการแบ่งปันการใช้น้ำอย่างทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ 89.62 และพบว่ามีการพิพาทเรื่องการใช้/แย่งน้ำกันใช้ ร้อยละ 10.38

4.3) ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาแหล่งน้ำ เช่น ร่วมกำจัดวัชพืช ร่วมกำจัดเศษไม้หรือวัชพืชที่กีดขวางการระบายน้ำ ไม่ทิ้งสิ่งปฏิกูลลงแหล่งน้ำ ไม่ทิ้งขยะ ร้อยละ 78.14 หากพบเห็นรอยแตก การกัดเซาะ การทรุดตัวคอนกรีตของอาคารประกอบ รับแจ้งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ เช่น กรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 45.90 ประชาชนร่วมดูแล ตรวจสอบสภาพแหล่งน้ำ และอาคารประกอบเบื้องต้น ร้อยละ 43.72 และร่วมกันซ่อมแซม กรณีพบการรั่วซึมตามท่อส่งน้ำ ทางน้ำเข้า ร้อยละ 43.17

5.2 อภิปรายผล

การประเมินผลโครงการอนุรักษ์ พื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ สามารถนำมาอภิปรายผลดังนี้

ก่อนดำเนินโครงการกรมทรัพยากรน้ำมีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 โดยประชาชนที่เข้าร่วม

กระบวนการรับฟังความคิดเห็นมีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 96.67 ได้แก่ เจ้าหน้าที่ มีความสุขภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ ยิ้มแย้มแจ่มใส เอาใจใส่ในการมาปฏิบัติหน้าที่ สามารถให้ข้อมูล เกี่ยวกับรายละเอียดครบถ้วน อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น รับฟังข้อเสนอแนะ หรือความต้องการของประชาชน และสามารถตอบข้อซักถามหรือข้อสงสัยได้ตรงประเด็นและชัดเจน โดยลักษณะพื้นที่ก่อนดำเนินโครงการส่วนใหญ่เป็นแหล่งน้ำเดิม เช่น หนอง สระ คลอง ฝาย ฯลฯ มีสภาพตื้นเขินและมีตะกอนดินทับถม มีวัชพืชปกคลุม ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง ในช่วงฤดูน้ำหลากมีปัญหา น้ำท่วมและการระบายน้ำ ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ ก่อนดำเนินโครงการ ระบบกระจายน้ำประชาชนส่วนใหญ่ นำน้ำไปใช้พื้นที่โดยใช้วิธีการสูบน้ำโดยใช้น้ำมันเชื้อเพลิง นอกเหนือจากแหล่งน้ำที่กรมทรัพยากรน้ำดำเนินการแล้ว ประชาชนมีการใช้น้ำจากแหล่งน้ำประเภทอื่น เช่น ใช้น้ำจากประปาหมู่บ้าน น้ำฝน ชีอน้ำ ฯลฯ

หลังดำเนินโครงการและมีการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำแล้ว ประชาชนในพื้นที่โครงการ มีความพึงพอใจต่อผลผลิตของโครงการอนุรักษ์ พื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 90.67 เช่น พื้นที่ก่อสร้างหรือการขุดลอกแหล่งน้ำมีความเหมาะสม ระยะเวลา ในการดำเนินการก่อสร้างมีความเหมาะสมไม่ล่าช้า แหล่งน้ำมีความจุเก็บกักน้ำเพิ่มมากขึ้น การขุดลอกมีความลึก ความกว้างที่เหมาะสม คันดินมีความมั่นคงแข็งแรง และเป็นถนนในการขนส่ง ผลผลิตทางการเกษตร ประชาชนในพื้นที่โครงการมีการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำที่ดำเนินการสำหรับ ใช้ทำการเกษตร ปลูกพืช เช่น การทำนา ปลูกพืชไร่ พืชสวน พืชเศรษฐกิจ พืชผักสวนครัว และเลี้ยงสัตว์ เช่น วัว ไก่ หมู เป็นต้น อีกทั้ง การมีระบบกระจายน้ำประชาชนในพื้นที่โครงการ มีความพึงพอใจต่อผลผลิตของโครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 85.00 เช่น สถานที่ตั้งระบบกระจายน้ำมีความเหมาะสม ท่อส่งน้ำมีความเหมาะสม ตามสภาพพื้นที่ ติดตั้งถึงพื้นที่ที่กำหนดหรือพื้นที่เพาะปลูก การสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ สามารถใช้งานได้ไม่ขัดข้อง ทำให้เกิดความสะดวก และประหยัดเวลาในการนำน้ำมาใช้ในพื้นที่ แปลงเกษตร นอกจากนี้ยังช่วยในการประหยัดค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการสูบน้ำ ในบางโครงการที่มีระบบ กระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ หลังดำเนินโครงการประชาชนมีรายได้เฉลี่ยรวมของครัวเรือน เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.58 โดยประชาชนในพื้นที่โครงการส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษา โครงการแหล่งน้ำกันเอง นอกจากนี้ ยังดูแลผ่านกลุ่มผู้ใช้น้ำ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล, อบต.) คณะกรรมการหมู่บ้าน และยังพบว่า ประชาชนส่วนหนึ่งยังมีข้อพิพาทเรื่องการแข่งขันใช้น้ำ และต้องการให้จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำเพิ่มขึ้นเพื่อดูแลรักษาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำในพื้นที่

กล่าวโดยสรุป การดำเนินโครงการประเมินผลโครงการอนุรักษ์ พื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ตอบสนอง ความต้องการของประชาชน และประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำในการทำเกษตร มีรายได้ต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้น สามารถบรรเทาปัญหาภัยแล้งและอุทกภัย ตอบสนองแผนแม่บท การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ด้านที่ 2 การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต สามารถตอบสนอง

แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

5.3 ข้อเสนอแนะจากประชาชน

จากการติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ พื้นที่ พัฒนาแหล่งน้ำ และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ประชาชนในพื้นที่บางโครงการมีข้อเสนอแนะ และแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงการดำเนินงานของกรมทรัพยากรน้ำ ดังนี้

1) โครงการอนุรักษ์ พื้นที่ พัฒนาแหล่งน้ำ

1.1) ประชาชนต้องการให้เพิ่มปริมาณการเก็บกักน้ำ โดยการขุดลอกแหล่งน้ำให้มีความลึกเพิ่มขึ้น หรือผันน้ำจากลำน้ำสาธารณะเข้าแหล่งเก็บกักน้ำเพื่อให้มีน้ำเพียงพอสำหรับใช้ในช่วงฤดูแล้ง

1.2) ประชาชนต้องการให้ปรับแก้คันดิน หรือเสริมลูกรังบริเวณรอบแหล่งน้ำให้มีความมั่นคงแข็งแรง เพื่อใช้เป็นทางสัญจร

2) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ

2.1) ประชาชนต้องการให้มีการต่อยอดโครงการระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์จากโครงการแหล่งน้ำของกรมทรัพยากรน้ำ และต้องการให้หน่วยงานขยายพื้นที่การวางท่อระบบกระจายน้ำให้ครอบคลุมพื้นที่การใช้ประโยชน์ เพื่อให้ประชาชนที่อยู่ห่างไกลจากแหล่งน้ำสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำได้อย่างทั่วถึง

2.2) ประชาชนต้องการให้หน่วยงานขยายพื้นที่การวางท่อระบบกระจายน้ำให้ครอบคลุมพื้นที่การใช้ประโยชน์ เพื่อให้ประชาชนที่อยู่ห่างไกลจากแหล่งน้ำสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำได้อย่างทั่วถึง

2.3) ประชาชนต้องการให้เพิ่มปริมาณความจุถังเก็บน้ำของระบบกระจายน้ำให้มีขนาดใหญ่ขึ้น เพื่อให้สามารถเก็บกักน้ำได้ในปริมาณที่เพียงพอ

3) การบริหารจัดการแหล่งน้ำและการดูแลบำรุงรักษา

ประชาชนต้องการให้กรมทรัพยากรน้ำสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ เพื่อบริหารจัดการแหล่งน้ำ และการดูแลบำรุงรักษาระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์

5.4 ข้อเสนอแนะของคณะผู้ประเมิน

1) หน่วยงานในพื้นที่ควรสำรวจสภาพพื้นที่หรือแหล่งน้ำที่กรมดำเนินการก่อสร้าง และแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีศักยภาพในการต่อยอดโครงการระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อขยายผลโครงการให้ครอบคลุมพื้นที่การใช้ประโยชน์ และประชาชนสามารถนำน้ำจากแหล่งน้ำมาใช้ในแปลงเกษตรได้สะดวกและประหยัดค่าน้ำมันเชื้อเพลิงในการสูบน้ำเข้าแปลงเกษตร

2) การรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 หน่วยงานควรชี้แจงผู้ที่เข้าร่วมประชุมให้ชัดเจนเกี่ยวกับ

รูปแบบการก่อสร้างระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ ขนาดความยาวของแนวท่อกระจายน้ำไปยังพื้นที่รับประโยชน์ เพื่อให้ประชาชนเข้าใจขอบเขตในการดำเนินงาน

3) หน่วยงานในพื้นที่ควรสนับสนุน ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำของโครงการ เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในการบริหารจัดการแหล่งน้ำ และการดูแลบำรุงรักษาระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า รวมถึงส่งเสริมให้กลุ่มผู้ใช้น้ำเรียนรู้จากเกษตรกรตำบลเกษตรอำเภอในการเพาะปลูกพืชให้เหมาะสมกับชนิดของดิน หรือการเปลี่ยนแปลงชนิดของพืช และการใช้ปุ๋ยบำรุงดิน เพื่อให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับปริมาณน้ำของแหล่งน้ำที่มีอยู่ และเกิดประโยชน์สูงสุด

4) โครงการที่ยังอยู่ในระยะเวลาหลักประกันสัญญา หากเกิดการชำรุดเนื่องจากการใช้งาน หรือประสบปัญหาทุกภัย หน่วยงานในพื้นที่ควรเร่งประสานทำความเข้าใจกับผู้นำชุมชน และประชาชน รวมถึงต้องดำเนินการแจ้งบริษัทคู่สัญญาให้เร่งแก้ไขปัญหาโดยเร็ว

5) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดทำคู่มือการดูแลบำรุงรักษาระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อใช้ประโยชน์ในการดูแลรักษาอุปกรณ์และส่วนประกอบต่างๆ ของระบบกระจายน้ำ เนื่องจากอุปกรณ์บางอย่างต้องดูแลบำรุงรักษาตามหลักวิชาการ หรือควรจัดทำผัง ขั้นตอนการดูแลบำรุงรักษาเบื้องต้นติดไว้บริเวณโครงการ พร้อมส่งมอบคู่มือให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีถ่ายโอนภารกิจตามขั้นตอนการกระจายอำนาจ

6) หากมีการถ่ายโอนภารกิจตามขั้นตอนการกระจายอำนาจแล้ว หน่วยงานในพื้นที่ควรมีการติดตามการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ เพื่อทราบถึงปัญหาอุปสรรคในการรับโอนภารกิจ เพื่อเร่งแก้ไข หรือสนับสนุนความรู้ด้านวิชาการ รวมถึงการรณรงค์ให้ประชาชน และกลุ่มผู้ใช้น้ำเห็นคุณค่าของแหล่งน้ำ และใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำได้อย่างคุ้มค่าและเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545
พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546
พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561
ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)
แผนแม่บทบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)
แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
แผนปฏิบัติราชการกรมทรัพยากรน้ำ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) และระยะ 5 ปี

หนังสือ/เอกสาร

กุลธนะ ธนาพงศ์ธร. 2530. **ประโยชน์และบริการในเอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานบุคคลสาขาวิทยาการจัดการ**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ดิเรก ฤกษ์สาหร่าย. 2528. **ทัศนคติทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นความรู้สึกหรือทัศนคติที่ดีต่องานที่ทำของบุคคลที่มีต่องานในทางบวก**. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์

ปัทมา สุปกัมภ์ และคณะ. 2552. **รายงานการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ**. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า

ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน

รุ่งทิพย์ นิลพัท. 2561. **คุณภาพการให้บริการและความพึงพอใจที่มีความสัมพันธ์กับการกลับมาใช้บริการซ้ำของผู้รับบริการโรงพยาบาลเปาโลรังสิต**. การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

สาโรช ไสยสมบัติ. 2534. **ความพึงพอใจในการทำงานของครูอาจารย์โรงเรียน มัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2555. **หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี**. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2566, จาก <https://ph.kku.ac.th/thai/images/file/good-governance.pdf>

อัญชลี ธรรมะวิสิฏฐกุล. 2552. **การติดตามผลและประเมินผลการนิเทศ**. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2566, จาก <https://panchalee.wordpress.com/2009/04/28/project-evaluation1/>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- บันทึกที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานอธิบดี
เลขที่รับ ๒๔๘๖
วันที่ ๒๒ มี.ค. ๒๕๖๖
เวลา ๙.๕๕

สำนักงานรองอธิบดี ๒
เลขที่รับ ๗๘๖
วันที่ 20 มี.ค. 2566
เวลา 14.14 น.

กรมทรัพยากรน้ำ
(ภายใน)
รับที่ 01524
วันที่ ๒๐ มี.ค. ๒๕๖๖
เวลา 13.58 น.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน ส่วนประสานติดตามและประเมินผล โทร. ๐ ๒๒๗๑ ๖๓๔๕

ที่ ทส ๐๖๐๔.๔/ ๕๗๐

วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุมัติในหลักการเพื่อดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ
ของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

เรียน อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ ผ่าน รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ (นายธีระชุน บุญสิทธิ์ ประธานกรรมการฯ)

เรื่องเดิม

กรมทรัพยากรน้ำ มีภารกิจในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้
ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ แผนปฏิรูปประเทศ แผนแม่บทการบริหาร
จัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณให้ดำเนินโครงการอนุรักษ์ พื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ
และบริหารจัดการน้ำ และโครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำตามแผนงานบูรณาการ
บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ รวมถึงโครงการบำรุงรักษาระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System)
สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย-ดินถล่ม ตามแผนงานพื้นฐานด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร
ต่อสิ่งแวดล้อม และโครงการอื่นๆ เพื่อขับเคลื่อนแผนดังกล่าวเป็นประจำทุกปี และประกอบกับพระราชบัญญัติ
วิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้หน่วยรับงบประมาณต้องมีการติดตามและประเมินผล
การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีของหน่วยรับงบประมาณ
เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณด้วย

ข้อเท็จจริง

๑. ตามที่คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ
ได้มีการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันอังคารที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ มีมติเห็นชอบให้กองยุทธศาสตร์และ
แผนงาน ดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ของกรมทรัพยากรน้ำ
ได้แก่ (๑) โครงการอนุรักษ์ พื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ และโครงการพัฒนาและ
เพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ (๒) โครงการอนุรักษ์ พื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
ตามข้อเสนอแนะ ค.ต.ป.ทส เพื่อติดตามและประเมินผลก่อนและหลังโครงการแล้วเสร็จเป็นโครงการนำร่อง
และ (๓) โครงการระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย-ดินถล่ม
ในพื้นที่ลาดชันและที่ราบเชิงเขา เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ ความพึงพอใจ กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน
ต่อการดำเนินโครงการ ความคุ้มค่า ความยั่งยืน และผลกระทบของโครงการ เพื่อจะได้นำข้อมูลดังกล่าวมาใช้
ประโยชน์ในการพัฒนา และปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของกรมฯ ต่อไป

๒. กองยุทธศาสตร์และแผนงาน ได้พิจารณาดำเนินการตามมติคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น
โดยจัดทำข้อเสนอโครงการพร้อมรายละเอียดการดำเนินงานสำหรับการติดตามและประเมินผล ประจำปี พ.ศ.
๒๕๖๖ สรุปได้ดังนี้

๒.๑ โครงการอนุรักษ์ พื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ และโครงการพัฒนา
และเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ โดยคัดเลือกโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์
โครงการ ได้แก่ (๑) โครงการงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (๒) โครงการงบประมาณ
รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ งบกลาง รายการเงินสำรองเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อดำเนิน

โครงการ...

เรื่องกลับ กสน.
วันที่ ๒๒ มี.ค. ๒๕๖๖
เวลา 14.15

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อรองรับสถานการณ์ภัยแล้งและฝนทิ้งช่วง ปี ๒๕๖๕

๒.๒ โครงการนำร่องในการติดตามประเมินผลก่อนและหลังดำเนินโครงการตามข้อเสนอแนะของ ค.ต.ป.ทส. เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์และการบริหารจัดการน้ำในโครงการ โดยคัดเลือกจากโครงการพัฒนาแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๒ โครงการ ได้แก่ (๑) โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูหนองพังาย หมู่ที่ ๑๒ ตำบลกบินทร์ อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี (๒) โครงการปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำ พร้อมระบบกระจายน้ำอ่างเก็บน้ำบ้านช่อง ช่วงที่ ๒ ในพื้นที่โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) บ้านหนองจิก หมู่ที่ ๖ ตำบลวังจันทร์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

๒.๓ ระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย-ดินถล่มในพื้นที่ลาดชันและที่ราบเชิงเขาของกรมทรัพยากรน้ำ โดยคัดเลือกสถานที่ที่มีการแจ้งเตือนภัยอพยพ (สีแดง) ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๔ - เดือนธันวาคม ๒๕๖๕

โดยมีรายละเอียดตามเอกสารแนบ

ข้อเสนอเพื่อโปรดพิจารณา

เพื่อให้การดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ บรรลุตามวัตถุประสงค์ กองยุทธศาสตร์และแผนงานจึงขออนุมัติในหลักการเพื่อดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ดังนี้

๑. ให้กองยุทธศาสตร์และแผนงาน ใช้งบดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อติดตามประเมินผลโครงการดังกล่าว

๒. ให้สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ ๑-๑๑ สนับสนุนการดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ และใช้งบดำเนินงานของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อร่วมติดตามประเมินผลโครงการ ตามข้อเท็จจริง ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบ กองยุทธศาสตร์และแผนงานจักได้ประสานหน่วยงานและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(นายณเรศ ชมบุญ)

ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน

๒๕ มิ.ค. ๒๕๖๖

นายธีระชุน บุญสิทธิ์

21 มี.ค. 2566

(นายธีระชุน บุญสิทธิ์)
รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

นายณเรศ ชมบุญ

๒๒ มี.ค. ๒๕๖๖
(นายภาดล ถาวรฤตชนัน)
อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

โครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๑. หลักการและเหตุผล

กรมทรัพยากรน้ำ มีภารกิจในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ แผนปฏิรูปประเทศ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี โดยมีโครงการตามแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ดำเนินงานอนุรักษ์ พื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำ กระจายน้ำ ระบายน้ำ เป็นแหล่งน้ำต้นทุนเพื่อการอุปโภค บริโภค การผลิต การเกษตร แก้ไขปัญหาหรือบรรเทาความเดือดร้อนด้านน้ำให้แก่ประชาชน และโครงการตามแผนงานพื้นฐานด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ในการดำเนินงานเพิ่มศักยภาพระบบพยากรณ์และเตือนภัยด้านน้ำ โดยการบำรุงรักษาสถานีเตือนภัยให้มีความพร้อม ในการใช้งานตลอดเวลา เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลแจ้งเตือนล่วงหน้าได้ตรงต่อเหตุการณ์

การดำเนินงานตามโครงการหรือการบริหารโครงการ ต้องมีการวางแผนโครงการโดยกำหนด วัตถุประสงค์และเป้าหมายเพื่อคาดหวังผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นภายหลังการดำเนินโครงการ เมื่อวางแผนโครงการ และมีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการตลอดจนได้รับการอนุมัติโครงการเรียบร้อยแล้ว และหน่วยงาน มีการนำโครงการไปปฏิบัติ หรือที่เรียกว่าการบริหารโครงการ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะมีการวางแผนโครงการไว้ดี แต่ก็อาจไม่บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากการดำเนินงานโครงการจะต้องผ่านกระบวนการต่างๆ อีกมากมาย ประกอบกับอาจเกิดปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการได้ ดังนั้น จึงต้องมีการติดตามประเมินผลโครงการ เพื่อให้ทราบว่าโครงการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ อย่างไร โดยการติดตามประเมินผลโครงการจะต้อง พิจารณาทั้งผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่มีจุดมุ่งหมายให้การบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของ ประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า ในเชิงภารกิจแห่งรัฐ มีการอำนวยความสะดวก ตอบสนองความต้องการของประชาชน และให้การบริหารราชการบรรลุเป้าหมาย รวมถึงพระราชบัญญัติ วิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้หน่วยรับ งบประมาณต้องมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่าย งบประมาณประจำปีของหน่วยรับงบประมาณ โดยสำนักงบประมาณได้จัดวางระบบการติดตามและประเมินผล เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณใช้เป็นกรอบแนวทางในการติดตามและประเมินผล โดยใช้หลักการความถูกต้อง ความครบถ้วน ความเชื่อมโยง ความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความจำเป็น

ดังนั้น เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย สะท้อนภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำ การติดตามและประเมินผลโครงการจึงเป็นแนวทางตามกระบวนการปฏิบัติงานอย่างหนึ่ง ที่จะทำให้ทราบ ถึงผลสัมฤทธิ์โครงการ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงการดำเนินงาน ต่อไป โดยในงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ตามที่คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ ของกรมทรัพยากรน้ำ ได้มีการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เห็นชอบให้ กองยุทธศาสตร์และแผนงานดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการ ประกอบด้วย (๑) โครงการอนุรักษ์ พื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ และโครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ และ (๒) ระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย-ดินถล่ม ในพื้นที่ลาดชันและ ที่ราบเชิงเขา ของกรมทรัพยากรน้ำ

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ ติดตามประเมินผลโครงการอนุรักษ์ พื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ และโครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ

(๑) เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อโครงการด้านคุณภาพการให้บริการ และด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

(๒) เพื่อประเมินผลกระทบเบื้องต้นจากการดำเนินโครงการ

(๓) เพื่อทราบปัญหา อุปสรรคในการดำเนินโครงการ

๒.๒ ติดตามประเมินผลก่อนและหลังดำเนินโครงการตามข้อเสนอแนะของ ค.ต.ป.ทส.

(๑) เพื่อจัดเก็บข้อมูลจากครัวเรือนผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการแหล่งน้ำที่กรมทรัพยากรน้ำ ก่อนและหลังดำเนินการ ด้านชนิดพืชที่ปลูก ปริมาณการเพาะปลูก ผลผลิต ปริมาณการใช้น้ำและรายได้จากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

(๒) เพื่อติดตามประเมินผลหลังโครงการฯ แล้วเสร็จ ด้านผลผลิต ผลลัพธ์ ผลสัมฤทธิ์ ปริมาณการใช้น้ำ และการจัดตั้งกลุ่มดูแลบำรุงรักษาแหล่งน้ำ

๒.๓ ติดตามประเมินผลระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย-ดินถล่ม ในพื้นที่ลาดชันและที่ราบเชิงเขา ของกรมทรัพยากรน้ำ

(๑) เพื่อประเมินผลการรับรู้ข้อมูลแจ้งเตือนของระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย-ดินถล่ม ในพื้นที่ลาดชันและที่ราบเชิงเขา ของกรมทรัพยากรน้ำ ที่มีการติดตั้งระบบฯ แล้ว

(๒) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของการใช้งานระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย-ดินถล่ม ในพื้นที่ลาดชันและที่ราบเชิงเขา ของกรมทรัพยากรน้ำ

(๓) เพื่อทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย-ดินถล่ม ในพื้นที่ลาดชันและที่ราบเชิงเขา ของกรมทรัพยากรน้ำ

๓. พื้นที่เป้าหมายและกลุ่มเป้าหมาย

๓.๑ พื้นที่เป้าหมาย ประกอบด้วย

(๑) โครงการอนุรักษ์ พื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ และโครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ โดยคัดเลือกโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ

(๑.๑) โครงการงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

(๑.๒) โครงการงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ งบกลาง รายการเงินสำรองเพื่อการฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อดำเนินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อรองรับสถานการณ์ภัยแล้งและฝนทิ้งช่วง ปี ๒๕๖๕

(๒) โครงการติดตามประเมินผลก่อนและหลังดำเนินโครงการตามข้อเสนอแนะของ ค.ต.ป.ทส. โดยคัดเลือกจากโครงการพัฒนาแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์และการบริหารจัดการน้ำในโครงการ จำนวน ๒ โครงการ ดังนี้

(๒.๑) โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูหนองพังงาย หมู่ที่ ๑๒ ตำบลกบินทร์ อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

(๒.๒) โครงการปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำ พร้อมระบบกระจายน้ำอ่างเก็บน้ำบ้านช่อง ช่วงที่ ๒ ในพื้นที่โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) บ้านหนองจิก หมู่ที่ ๖ ตำบลวังจันทร์ อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี

(๓) พื้นที่ที่มีการติดตั้งระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย-ดินถล่ม ในพื้นที่ลาดชันและที่ราบเชิงเขา ของกรมทรัพยากรน้ำ ที่มีการแจ้งเตือนอพยพ (สีแดง)

๓.๒ กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย

(๑) โครงการอนุรักษ์ พื้นที่ พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ และโครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ : ประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่โครงการ ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่โครงการ

(๒) โครงการติดตามประเมินผลก่อนและหลังดำเนินโครงการตามข้อเสนอแนะของ ค.ต.ป.ทส. จำนวน ๒ โครงการ : ประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่โครงการ

(๓) ระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย-ดินถล่ม ในพื้นที่ลาดชันและที่ราบเชิงเขา ของกรมทรัพยากรน้ำ : ประชาชนหรือผู้รู้ในพื้นที่ที่มีการติดตั้งระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย-ดินถล่ม ในพื้นที่ลาดชันและที่ราบเชิงเขา

๔. วิธีการดำเนินงาน

๔.๑ ขอบเขตการดำเนินงาน

(๑) โครงการอนุรักษ์ พื้นที่ พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ และโครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ : คัดเลือกโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ

(๑.๑) โครงการงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

(๑.๒) โครงการงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ งบกลาง รายการเงินสำรองเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อดำเนินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อรองรับสถานการณ์ภัยแล้งและฝนทิ้งช่วง ปี ๒๕๖๕

(๒) โครงการติดตามประเมินผลก่อนและหลังดำเนินโครงการตามข้อเสนอแนะของ ค.ต.ป.ทส. : คัดเลือก จำนวน ๒ โครงการ จัดเก็บข้อมูลก่อนและหลังดำเนินโครงการ เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์และการบริหารจัดการน้ำในโครงการ

(๓) ระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย-ดินถล่ม ในพื้นที่ลาดชันและที่ราบเชิงเขา ของกรมทรัพยากรน้ำ : คัดเลือกจากสถานีที่มีการแจ้งเตือนภัยระดับอพยพ (สีแดง) ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๔ – เดือนธันวาคม ๒๕๖๕

๔.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา

(๑) โครงการอนุรักษ์ พื้นที่ พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ และโครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ : ประเมินผลผลิตและความสำเร็จของการดำเนินงาน เมื่อเสร็จสิ้นโครงการว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ บรรลุตามเป้าหมายเพียงใด รวมถึงประเมินผลลัพธ์จากโครงการที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน

(๒) โครงการติดตามประเมินผลก่อนและหลังดำเนินโครงการตามข้อเสนอแนะของ ค.ต.ป.ทส. จำนวน ๒ โครงการ : จัดเก็บข้อมูลก่อนและหลังดำเนินโครงการ ประเมินผลสัมฤทธิ์และการบริหารจัดการน้ำของโครงการ

(๓) ระบบ...

(๓) ระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย-ดินถล่ม ในพื้นที่ลาดชันและที่ราบเชิงเขา ของกรมทรัพยากรน้ำ : ประเมินการรับรู้ข้อมูลแจ้งเตือนของระบบฯ ประเมิน ผลสัมฤทธิ์ของการใช้งานระบบ และรับทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนในพื้นที่ที่ติดตั้ง ระบบฯ

๔.๓ เครื่องมือ

(๑) โครงการอนุรักษ์ พื้นที่ พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ และโครงการพัฒนาและ เพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ : ข้อมูลทุติยภูมิ และแบบสอบถาม

(๒) โครงการติดตามประเมินผลก่อนและหลังดำเนินโครงการตามข้อเสนอแนะของ ค.ต.ป.ทส. : ข้อมูลทุติยภูมิ และแบบสอบถาม

(๓) ระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย-ดินถล่ม ในพื้นที่ลาดชันและที่ราบเชิงเขา ของกรมทรัพยากรน้ำ : ข้อมูลทุติยภูมิ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

๔.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล : เจ้าหน้าที่กองยุทธศาสตร์และแผนงาน ร่วมกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕. แหล่งงบประมาณ

งบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ หมวดงบดำเนินงาน กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ – ธันวาคม ๒๕๖๖

๗. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๗.๑ ผลการประเมินโครงการอนุรักษ์ พื้นที่ พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ และโครงการพัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ

(๑) ทำให้ทราบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อโครงการด้านคุณภาพการให้บริการ

(๒) ทำให้ทราบผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

(๓) ทำให้ทราบผลกระทบเบื้องต้นจากการดำเนินโครงการ

๗.๒ ผลการประเมินโครงการติดตามประเมินผลก่อนและหลังดำเนินโครงการตามข้อเสนอแนะของ ค.ต.ป.ทส.

(๑) ทำให้ทราบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อโครงการด้านคุณภาพการให้บริการ

(๒) ทำให้ทราบผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

(๓) ทราบข้อมูลการใช้น้ำ ชนิดพืช ปริมาณการเพาะปลูก ผลผลิต และรายได้ในเบื้องต้นก่อนและ หลังดำเนินโครงการ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการน้ำของโครงการ

๗.๓ ผลการประเมินระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย- ดินถล่ม ในพื้นที่ลาดชันและที่ราบเชิงเขา ของกรมทรัพยากรน้ำ

(๑) ทราบผลสัมฤทธิ์ของระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) สำหรับพื้นที่เสี่ยง อุทกภัย-ดินถล่ม ในพื้นที่ลาดชันและที่ราบเชิงเขา ของกรมทรัพยากรน้ำ

(๒) ทราบข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย-ดินถล่ม ในพื้นที่ลาดชันและที่ราบเชิงเขา ของกรมทรัพยากรน้ำ

(๓) เป็นแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานของกรมทรัพยากรน้ำ

๘. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๘.๑ ที่ปรึกษาโครงการ

- (๑) อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ
- (๒) รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ
- (๓) ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน
- (๔) ผู้อำนวยการกองวิจัย พัฒนาและอุทกวิทยา
- (๕) ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ ๑-๑๑

๘.๒ ผู้รับผิดชอบโครงการ

(๑) นางนุชจรี ทิฆะ	ผู้อำนวยการส่วนประสานติดตามและประเมินผล
(๒) นายขวัญชัย พร้อมสุข	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
(๓) นางสาวพาจิรัฐ เอียวสิริกุล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
(๔) นางสาวกุสุมา แก้วทนต์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
(๕) นางสาวจิรภัทร อรุณจรัส	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
(๖) นางสาวปิยะนันท์ ช่ายแก้ว	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
(๗) นางสาวเรวดี ทองรักษ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
(๘) นางสาวรุ่งรศมี ศุภกิจชัยศิลป์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

.....
 (นางนุชจรี ทิฆะ) ผู้เสนอโครงการ

ผู้อำนวยการส่วนประสานติดตามและประเมินผล

.....
 (นายนเรศ ชมบุญ) ผู้เห็นชอบโครงการ

ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน

.....
 (นายนเรศ ชมบุญ) ผู้อนุมัติโครงการ

ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน
 ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

ภาคผนวก ข

- รายชื่อโครงการคัดเลือกประเมินผล

รายชื่อโครงการอนุรักษ์ พื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ
ที่ผู้คัดเลือกสำหรับประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

โครงการตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ที่	หน่วยงาน	ชื่อโครงการ	ที่ตั้งโครงการ				งบประมาณ			จำนวน ครัวเรือน ได้รับ ประโยชน์
			บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	แหล่ง งบประมาณ	ตาม พ.ร.บ. (ล้านบาท)	ตามสัญญา (ล้านบาท)	
1	สทท.1	โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำ ด้วยพลังงานแสงอาทิตย์น้ำวัง สนับสนุนเกษตรแปลงใหญ่	แม่เชียงรายลุ่ม หมู่ที่ 3	แม่พริก	แม่พริก	ลำปาง	พ.ร.บ. 2565	29.5420	29.4710	40
2	สทท.2	โครงการปรับปรุงฝูอ่างเก็บน้ำ คลองเต้ เชื่อมต่อสระเก็บน้ำ บ้านโกรกกลีง เชื่อมต่อสระเก็บน้ำ เหมืองแร่ สนับสนุนน้ำเพื่อการอุปโภค	หมู่ที่ 9	น้ำรอบ	ลานสัก	อุทัยธานี	พ.ร.บ. 2565	10.0100	9.9419	112
3	สทท.2	โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ คลองร้อมประพานเชื่อมต่อลำห้วย ตากแดดเชื่อมต่อสระประปา สนับสนุนน้ำเพื่ออุปโภค		หนองไผ่แบน	เมือง อุทัยธานี	อุทัยธานี	พ.ร.บ. 2565	13.2100	13.1200	162
4	สทท.2	โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำ สนับสนุนกลุ่มนาแปลงใหญ่	หมู่ที่ 4	คิ่งสำเภา	มโนรมย์	ชัยนาท	พ.ร.บ. 2565	9.4700	9.4290	35
5	สทท.3	โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ หนองกุดเลา	สามขา หมู่ที่ 7	ห้วยหลัว	บ้านม่วง	สกลนคร	พ.ร.บ. 2565	40.0000	39.9000	600
6	สทท.4	โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ หนองคำม่วง สนับสนุนโครงการอนุรักษ์ พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ	นางาม	นางาม	มัญจา คีรี	ขอนแก่น	พ.ร.บ. 2565	4.1436	4.1000	260

ที่	หน่วยงาน	ชื่อโครงการ	ที่ตั้งโครงการ				งบประมาณ			จำนวน ครัวเรือน ได้รับ ประโยชน์
			บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	แหล่ง งบประมาณ	ตาม พ.ร.บ. (ล้านบาท)	ตามสัญญา (ล้านบาท)	
7	สทน.5	โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำ หนองกระเบื้อง	จั่ว หมู่ที่ 8	สระบัว	แคนดง	บุรีรัมย์	พ.ร.บ. 2565	17.0000	16.8000	308
8	สทน.8	โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำและระบบ กระจายน้ำ		ท่าสะบ้า	วังวิเศษ	ตรัง	พ.ร.บ. 2565	30.0000	29.9550	340
9	สทน.8	โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำ สนับสนุนพื้นที่เกษตรชุมชน		ท่าแค	เมือง พัทลุง	พัทลุง	พ.ร.บ. 2565	25.0000	24.9300	210
10	สทน.9	โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำ ด้วยพลังงานแสงอาทิตย์หนองคันถั่ว		โพธิ์ประทับ ช้าง	โพธิ์ ประทับ ช้าง	พิจิตร	พ.ร.บ. 2565	2.5000	2.4890	29
11	สทน.10	โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำ ห้วยทุ่งฟ้า	นาปรือ หมู่ที่ 4	บ้านนา	เมือง ชุมพร	ชุมพร	พ.ร.บ. 2565	3.5000	3.4950	117
12	สทน.11	โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำ กุดไข่นุ่น	สังข์ หมู่ที่ 7	กุดน้ำใส	ค้อวัง	ยโสธร	พ.ร.บ. 2565	2.5000	2.4955	29

รายชื่อโครงการอนุรักษ์ ป่าไม้ พัฒนาแหล่งน้ำ และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ
ที่ผ่านการคัดเลือกสำหรับประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

โครงการงบกลาง ปี พ.ศ. 2565 ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2565

ที่	หน่วยงาน	ชื่อโครงการ	ที่ตั้งโครงการ				งบประมาณ			จำนวน ครัวเรือน ได้รับ ประโยชน์
			บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	แหล่ง งบประมาณ	ตามมติ ครม. (ล้านบาท)	ตามสัญญา (ล้านบาท)	
1	สทท.1	โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำ ด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ หนองต๋นดอย-อ่างทองโสน	ใหม่ สามัคคี	ยกกระบัตร	สามเงา	ตาก	งบกลาง 2565	28.0000	27.9038	296
2	สทท.1	โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำ ด้วยพลังงานแสงอาทิตย์บ้านทุ่งงาม	ทุ่งงาม	ทุ่งงาม	เสริมงาม	ลำปาง	งบกลาง 2565	4.6763	4.6400	226
3	สทท.2	โครงการอนุรักษ์ป่าไม้หนองเต่าจับเชื่อมต่อ คลองห้วยธารทหาร		วังบ่อ	หนองบัว	นครสวรรค์	งบกลาง 2565	9.4800	6.7000	2,000
4	สทท.5	โครงการอนุรักษ์ป่าไม้หนองกาด	ชุมแสง	ไทยสามัคคี	หนองหงส์	บุรีรัมย์	งบกลาง 2565	2.8563	1.5526	224

ภาคผนวก ค

- แบบสอบถาม

สทพ.
โครงการที่.....
ชุดที่...../.....

แบบสอบถามการติดตามและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
โครงการอนุรักษ์ ฟันฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ

วัตถุประสงค์ : เพื่อติดตามและประเมินผลโครงการปี ที่ดำเนินการแล้วเสร็จ

คำชี้แจง : โปรดกรอกข้อมูลตามความเป็นจริง ให้ครบถ้วน ถูกต้องตามลักษณะของโครงการที่ดำเนินการ

ข้อมูลโครงการ (เจ้าหน้าที่กรอกข้อมูล)	
ชื่อโครงการ.....	
ที่ตั้ง บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....	
ลุ่มน้ำ.....	
งบประมาณ : ตาม พ.ร.บ.ล้านบาท	
ตามสัญญาล้านบาท	
ผลการเบิกจ่ายล้านบาท	
ลักษณะโครงการ	☐ อนุรักษ์ฟันฟูแหล่งน้ำ/ปรับปรุงฟันฟู/ปรับปรุงซ่อมแซม
	☐ อนุรักษ์ฟันฟูแหล่งน้ำพร้อมระบบกระจายน้ำ/ระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์
	☐ ก่อสร้างระบบกระจายน้ำ/ก่อสร้างระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์
เริ่มต้นสัญญา.....สิ้นสุดสัญญา.....ขยายสัญญาสิ้นสุดวันที่.....	
ก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อ.....ความจุเก็บกักน้ำ ตามแบบแปลน.....ล้าน ลูกบาศก์เมตร	
ปริมาณน้ำที่มีอยู่จริงโดยประมาณ (ขณะเก็บข้อมูล).....ล้าน ลูกบาศก์เมตร	
ประโยชน์ : พื้นที่ได้รับประโยชน์.....ไร่ คราวเรือนได้รับประโยชน์.....ครัวเรือน	

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ ☐ (1) ชาย ☐ (2) หญิง

1.2 อายุ ☐ (1) ต่ำกว่า 30 ปี ☐ (2) 30 - 39 ปี ☐ (3) 40 - 49 ปี
☐ (4) 50 - 59 ปี ☐ (5) มากกว่า 60 ปี

1.3 ระดับการศึกษา

☐ (1) ไม่ได้เรียนหนังสือ ☐ (2) ประถมศึกษา ☐ (3) มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ (4) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ☐ (5) ปวส./อนุปริญญา ☐ (6)ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

1.4 อาชีพหลักของครัวเรือน (เลือก 1 อาชีพ)

☐ (1) เกษตรกร ☐ (2) รับจ้าง
☐ (3) ธุรกิจส่วนตัว เช่น ค้าขาย ฯลฯ ☐ (4) ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ
☐ (5) พนักงานเอกชน ☐ (6) อื่นๆ ระบุ.....

1.5 รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน

(1) ก่อนมีโครงการ.....บาท/เดือน
(2) หลังมีโครงการ.....บาท/เดือน

1.6 นอกจากโครงการแหล่งน้ำที่กรมทรัพยากรน้ำก่อสร้าง ท่านใช้น้ำอุปโภคบริโภค หรือใช้น้ำเพื่อการเกษตรจากแหล่งน้ำใดบ้าง (เลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ☐ (1) น้ำฝน ☐ (2) ประปาหมู่บ้าน ☐ (3) การประปาส่วนภูมิภาค
☐ (4) บ่อน้ำตื้น ☐ (5) น้ำบาดาล ☐ (6) ชื่อน้ำขวด/น้ำถัง/รถน้ำ
☐ (7) ระบบชลประทาน ☐ (8) อ่างเก็บน้ำ/เขื่อน ระบุชื่อ.....
☐ (9) อื่นๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2 ด้านคุณภาพการให้บริการ ความพึงพอใจในกระบวนการรับฟังความคิดเห็น

2.1 ก่อนดำเนินโครงการท่านได้มาร่วมประชุม/รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการของกรมทรัพยากรน้ำหรือไม่

- ☐ (1) เข้าร่วม ตอบข้อ 2.2 ☐ (2) ไม่ได้เข้าร่วม ข้ามไปตอนที่ 3
☐ (3) ไม่ได้เข้าร่วมแต่คนในครอบครัวเข้าร่วม ข้ามไปตอนที่ 3

2.2 ความพึงพอใจที่มีต่อเจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรน้ำ (การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นก่อนเริ่มโครงการของเจ้าหน้าที่)

ที่	ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
(1)	เจ้าหน้าที่เอาใจใส่ในการมาปฏิบัติหน้าที่			
(2)	เจ้าหน้าที่มีความสุภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ ยิ้มแย้มแจ่มใส			
(3)	เจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดโครงการครบถ้วนชัดเจน เช่น เหตุผลความจำเป็นของโครงการ สถานที่ดำเนินการ ขั้นตอนระยะเวลาดำเนินการ ผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ประมาณการใช้จ่ายและแหล่งที่มาของเงิน เป็นต้น			
(4)	เจ้าหน้าที่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ			
(5)	เจ้าหน้าที่ตอบข้อซักถามหรือข้อสงสัย ได้ตรงประเด็นและชัดเจน			
(6)	เจ้าหน้าที่รับฟังข้อเสนอแนะ/ความต้องการของประชาชน			

ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 เลือกตอบตามลักษณะโครงการ

ตอนที่ 3 ลักษณะพื้นที่/สภาพปัญหา ก่อนดำเนินโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งน้ำ และความพึงพอใจที่มีต่อผลผลิตโครงการฯ

3.1 พื้นที่ก่อนดำเนินโครงการเป็นแหล่งน้ำเดิมหรือไม่

- ☐ (1) เป็นแหล่งน้ำเดิม เช่น หนอง สระ คลอง ฝาย ฯลฯ
☐ (2) ไม่ได้เป็นแหล่งน้ำเดิม แต่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม

3.2 ก่อนดำเนินโครงการ แหล่งน้ำมีปัญหา อย่างไร (เลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ☐ (1) ช่วงฤดูน้ำหลาก มีปัญหาน้ำท่วมและการระบายน้ำ
☐ (2) ขาดแคลนน้ำช่วงฤดูแล้ง ระบุเดือน.....
☐ (3) ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ (เช่น ฝายชำรุด ฝายรั่ว)
☐ (4) ดินเซิน/มีตะกอนดินทับถมมาก
☐ (5) มีวัชพืชปกคลุม
☐ (6) ตลิ่งถูกกัดเซาะ
☐ (7) น้ำเสีย (มีสี และ/หรือ มีกลิ่น)
☐ (8) อื่น ๆ ระบุ.....

3.3 ความพึงพอใจที่มีต่อผลผลิตโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ

ที่	ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
(1)	พื้นที่ก่อสร้าง/ขุดลอกแหล่งน้ำมีความเหมาะสม			
(2)	แหล่งน้ำได้รับการขุดลอกมีความลึกความกว้างที่เหมาะสม			
(3)	รูปแบบก่อสร้างอาคารระบายน้ำ/บังคับน้ำ/ทางน้ำเข้า			
(4)	คันดินมีความมั่นคงแข็งแรง และเป็นถนนในการขนส่งผลผลิตทางการเกษตร			
(5)	แหล่งน้ำมีความจุเก็บกักน้ำเพิ่มมากขึ้น			
(6)	ระยะเวลาในการดำเนินการก่อสร้างมีความเหมาะสม ไม่ล่าช้า			
(7)	การนำน้ำไปใช้มีความสะดวก			
(8)	การดำเนินโครงการทำให้มีปริมาณน้ำเพียงพอต่อความต้องการ			

ตอนที่ 4 ลักษณะพื้นที่/การนำน้ำไปใช้ ก่อนดำเนินโครงการระบบกระจายน้ำ และความพึงพอใจที่มีต่อผลผลิตโครงการ

4.1 ก่อนดำเนินโครงการระบบกระจายน้ำ แหล่งน้ำเดิมเป็นอย่างไร

- ☐ (1) เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติ ชื่อ
- ☐ (2) เป็นการต่อยอดจากโครงการแหล่งน้ำของกรมทรัพยากรน้ำ ระบุ
- ☐ (3) เป็นการต่อยอดจากโครงการแหล่งน้ำของหน่วยงานอื่น ระบุ
- ☐ (4) อื่นๆ

4.2 ก่อนดำเนินโครงการระบบกระจายน้ำ ท่านนำน้ำไปใช้ในพื้นที่แปลงเกษตรด้วยวิธีใด

- ☐ (1) สูบด้วยเครื่องสูบน้ำ โดยใช้น้ำมันเชื้อเพลิง
ค่าใช้จ่ายบาท/เดือน
- ☐ (2) สูบด้วยเครื่องสูบน้ำ โดยใช้ไฟฟ้า
ค่าใช้จ่าย.....บาท/เดือน
- ☐ (3) เปิดบานประตูโดยใช้แรงดันธรรมชาติ
- ☐ (4) อื่นๆ ระบุ

4.3 ความพึงพอใจที่มีต่อผลผลิตโครงการระบบกระจายน้ำ

ที่	ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
(1)	ระบบกระจายน้ำ (ท่อส่งน้ำ) มีความเหมาะสมตามสภาพพื้นที่			
(2)	ระบบกระจายน้ำ (ท่อส่งน้ำ) มีการติดตั้งถึงพื้นที่ที่กำหนด/พื้นที่เพาะปลูก			
(3)	สถานที่ตั้งระบบกระจายน้ำมีความเหมาะสม			
(4)	การสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ สามารถใช้งานได้ ไม่ขัดข้อง			

ตอนที่ 5 การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำหลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ

5.1 หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ ท่านได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำหรือไม่

☐ 1) ไม่ได้ใช้ประโยชน์ เนื่องจาก

- ☐ (1) พื้นที่ทำการเกษตรหรือพื้นที่อยู่อาศัย อยู่ไกลจากแหล่งน้ำ ไม่มีระบบส่งน้ำไปถึงพื้นที่
- ☐ (2) ในรอบปีที่ผ่านมาไม่มีน้ำในแหล่งน้ำ
- ☐ (3) อื่นๆ ระบุ.....

กรณีไม่ได้ใช้ประโยชน์ ข้ามไปตอบตอนที่ 6

☐ 2) ได้ใช้ประโยชน์ ระบุ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ☐ (1) ใช้เพื่อการเกษตร (ปลูกพืช, เลี้ยงสัตว์/ประมง) **ตอบรายละเอียดในข้อ 5.2**
- ☐ (2) ใช้อุปโภคในครัวเรือน เช่น ล้างจาน ซักผ้า ล้างรถ ฯลฯ
- ☐ (3) ใช้เป็นแหล่งน้ำดิบ เพื่อผลิตน้ำประปาในหมู่บ้าน
- ☐ (4) จับสัตว์น้ำ

5.2 กรณีใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำสำหรับทำการเกษตร

☐ 1) ใช้ประโยชน์สำหรับการปลูกพืช

(1) ระบุชนิดพืช..... พื้นที่ในการเพาะปลูก ไร่
ผลผลิต กิโลกรัม/ไร่

จำนวนรอบในการเพาะปลูก/เก็บเกี่ยวผลผลิต ครั้ง/ปี

- ☐ นำไปขาย ราคาเฉลี่ย.....บาท/กิโลกรัม
- ☐ ไม่ได้ขาย (บริโภคในครัวเรือน)

(2) ระบุชนิดพืช..... พื้นที่ในการเพาะปลูก ไร่
ผลผลิต กิโลกรัม/ไร่

จำนวนรอบในการเพาะปลูก/เก็บเกี่ยวผลผลิต ครั้ง/ปี

- ☐ นำไปขาย ราคาเฉลี่ย.....บาท/กิโลกรัม
- ☐ ไม่ได้ขาย (บริโภคในครัวเรือน)

(3) ระบุชนิดพืช..... พื้นที่ในการเพาะปลูก ไร่
ผลผลิต กิโลกรัม/ไร่

จำนวนรอบในการเพาะปลูก/เก็บเกี่ยวผลผลิต ครั้ง/ปี

- ☐ นำไปขาย ราคาเฉลี่ย.....บาท/กิโลกรัม
- ☐ ไม่ได้ขาย (บริโภคในครัวเรือน)

☐ 2) การเลี้ยงสัตว์/ประมง

(1) ระบุชนิดสัตว์..... จำนวน ตัว/บ่อ/.....

- ☐ นำไปขาย รายได้.....บาท/ปี
- ☐ ไม่ได้ขาย (บริโภคในครัวเรือน)

(2) ระบุชนิดสัตว์..... จำนวน ตัว/บ่อ/.....

- ☐ นำไปขาย รายได้.....บาท/ปี
- ☐ ไม่ได้ขาย (บริโภคในครัวเรือน)

(3) ระบุชนิดสัตว์..... จำนวน ตัว/บ่อ/.....

- ☐ นำไปขาย รายได้.....บาท/ปี
- ☐ ไม่ได้ขาย (บริโภคในครัวเรือน)

5.3 ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลให้รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนของท่าน เพิ่มขึ้น/ลดลง (เลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ☐ (1) สภาพเศรษฐกิจ
- ☐ (2) ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูก เช่น ค่าปุ๋ย ค่ายาฆ่าแมลง ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าสูบน้ำ ฯลฯ
- ☐ (3) ปัญหาด้านสภาพอากาศ เช่น ฝนตกหนัก น้ำท่วม ฯลฯ
- ☐ (4) ความผันผวนของราคาพืชผลทางการเกษตร

5.4 การใช้ประโยชน์จากโครงการระบบกระจายน้ำ

5.4.1 หลังมีโครงการระบบกระจายน้ำ ท่านนำน้ำไปใช้ในพื้นที่แปลงเกษตรด้วยวิธีใด

- ☐ (1) ใช้น้ำจากระบบกระจายน้ำ :
- ☐ (1.1) ไม่มีค่าใช้จ่าย ☐ (1.2) มีค่าใช้จ่ายบาท/เดือน
- ☐ (2) สูบด้วยเครื่องสูบน้ำ โดยใช้น้ำมันเชื้อเพลิง : ค่าใช้จ่ายบาท/เดือน
- ☐ (3) สูบด้วยเครื่องสูบน้ำ โดยใช้ไฟฟ้า : ค่าใช้จ่าย.....บาท/เดือน
- ☐ (4) เปิดบานประตูโดยใช้แรงดันธรรมชาติ
- ☐ (5) ได้ใช้ประโยชน์น้อย/ไม่ได้ใช้ประโยชน์ เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ไกลจากแหล่งน้ำ
ไม่มีระบบส่งน้ำไปถึงพื้นที่
- ☐ (6) อื่นๆ ระบุ

5.4.2 โครงการระบบกระจายน้ำ เกิดประโยชน์กับท่านอย่างไร (เลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ☐ (1) เกิดความสะดวกและประหยัดเวลาในการนำน้ำมาใช้พื้นที่แปลงเกษตร
- ☐ (2) ประหยัดค่าใช้จ่าย (ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง, ค่าไฟฟ้า)
- ☐ (3) สามารถปลูกพืชผักสวนครัวใช้น้ำน้อย หมุนเวียน และมีน้ำในการเพาะปลูกไม่ขาดช่วง
- ☐ (4) ได้ใช้ประโยชน์น้อย/ไม่ได้ใช้ประโยชน์ เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ไกลจากแหล่งน้ำ
- ☐ (5) อื่นๆ ระบุ

ตอนที่ 6 ผลสัมฤทธิ์ของโครงการในภาพรวม

ที่	ประเด็น	ระดับ			ไม่มีการเปลี่ยนแปลง
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
(1)	การก่อสร้างโครงการช่วยให้ครัวเรือนมีน้ำใช้สำหรับทำการเกษตร หรือมีน้ำกินน้ำใช้เพียงพอต่อความต้องการในระดับใด				
(2)	การก่อสร้างโครงการช่วยในการบรรเทาปัญหาภัยแล้ง-น้ำท่วม หรือสามารถลดความเสี่ยง/รองรับสถานการณ์ภัยแล้ง-น้ำท่วม ในอนาคตได้ ในระดับใด				
(3)	การก่อสร้างโครงการช่วยให้ความเป็นอยู่ของท่าน (ด้านคุณภาพชีวิต) ดีขึ้น ในระดับใด				
(4)	การก่อสร้างโครงการช่วยให้การประกอบอาชีพด้านการเกษตรของท่าน (ด้านผลผลิต) ดีขึ้น ในระดับใด				
(5)	การก่อสร้างโครงการช่วยให้ระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ดีขึ้น ในระดับใด				

ที่	ประเด็น	ระดับ			ไม่มีการเปลี่ยนแปลง
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
(6)	การก่อสร้างโครงการส่งผลให้คุณภาพน้ำ ดีขึ้น ในระดับใด				
(7)	การก่อสร้างโครงการช่วยลดการย้ายถิ่นฐานของแรงงานในพื้นที่ ระดับใด				
(8)	การมีระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ ช่วยลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ในระดับใด				

ตอนที่ 7 การดูแลบำรุงรักษาโครงการหลังดำเนินโครงการ/การมีส่วนร่วมของประชาชน

7.1 หลังดำเนินโครงการ ชุมชนของท่านมีกลุ่มผู้ใช้น้ำหรือไม่

☐ 1) มี ชื่อกลุ่ม..... จัดตั้งเมื่อ.....

☐ 2) ไม่มี

2.1) ระบุผู้ดูแล

☐ (1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล, อบต.) เป็นผู้ดูแล

☐ (2) คณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นผู้ดูแล

☐ (3) คณะกรรมการประปาของหมู่บ้าน เป็นผู้ดูแล

☐ (4) ประชาชนดูแลกันเอง อย่างไม่เป็นทางการ

2.2) หากไม่มีกลุ่มผู้ใช้น้ำ ต้องการให้จัดตั้งหรือไม่

☐ (1) ต้องการให้จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ☐ (2) ไม่ต้องการ

7.2 กรณี ระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์

มีผู้ดูแล/บำรุงรักษา ชื่อ-สกุล..... เบอร์โทร.....

7.3 ชุมชนของท่านมีการแบ่งปันการใช้น้ำอย่างทั่วถึง/เป็นธรรม หรือไม่

☐ (1) มีการแบ่งปัน

☐ (2) มีการพิพาทเรื่องการใช้น้ำ/แย่งกันใช้น้ำ

7.4 ท่านมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาแหล่งน้ำอย่างไร

ที่	ประเด็น	มีส่วนร่วม	ไม่มีส่วนร่วม
(1)	ร่วมบำรุงรักษาแหล่งน้ำ เช่น ร่วมกำจัดวัชพืช ร่วมกำจัดเศษไม้หรือวัชพืชที่กีดขวางการระบายน้ำ ไม่ทิ้งสิ่งปฏิกูลลงแหล่งน้ำ ไม่ทิ้งขยะ		
(2)	ร่วมดูแล ตรวจสอบสภาพแหล่งน้ำและอาคารประกอบเบื้องต้น		
(3)	ร่วมกันซ่อมแซม กรณีพบการรั่วซึมตามท่อส่งน้ำ ทางน้ำเข้า		
(4)	หากพบเห็นรอยแตก การกัดเซาะ การทรุดตัวของโครงสร้างคอนกรีตและอาคารประกอบ รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ เช่น กรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น		

ตอนที่ 8 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ส่วนประสานติดตามและประเมินผล
กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมทรัพยากรน้ำ

เจ้าหน้าที่เก็บข้อมูล

ชื่อ-สกุล.....

ภาคผนวก ง

- รูปภาพการลงพื้นที่ประเมินผล

รูปภาพลงพื้นที่การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ พื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ

1

โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์น้ำวัง สนับสนุนเกษตรกรแปลงใหญ่
บ้านแม่เชียงรายลุ่ม หมู่ที่ 3 ต.แม่พริก อ.แม่พริก จ.ลำปาง

2

โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ หนองตีนดอยอ่างทองโสน
บ้านใหม่สามัคคี ต.ยกกระบัตร์ อ.สามเงา จ.ตาก

3

โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์บ้านทุ่งงาม บ้านทุ่งงาม ต.ทุ่งงาม อ.เสริมงาม จ.ลำปาง

4

โครงการปรับปรุงฝั้วอ่างเก็บน้ำคลองเต้ เชื่อมต่อสระเก็บน้ำบ้านโกรกกลี เชื่อมต่อสระเก็บน้ำเหมืองแร่ สนับสนุนน้ำเพื่อการอุปโภค หมู่ที่ 9 ต.น้ำรอบ อ.ลานสัก จ.อุทัยธานี

5

โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำคลองร้อมประพานเชื่อมต่อลำห้วยตากแดดเชื่อมต่อสระประปา
สนับสนุนน้ำเพื่ออุปโภค ต.หนองไผ่แบน อ.เมืองอุทัยธานี จ.อุทัยธานี

6

โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำ สนับสนุนกลุ่มนาแปลงใหญ่ หมู่ที่ 4 ต.คิ่งสำเภา อ.มโนรมย์
จ.ชัยนาท

7

โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูหนองเต่าจ้างเชื่อมต่อคลองห้วยธารทหาร ต.วังบ่อ.หนองบัว จ.นครสวรรค์

8

โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำหนองกุดเลา บ้านสามขา หมู่ที่ 7 ต.ห้วยหลัว อ.บ้านม่วง จ.สกลนคร

9

โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำหนองคำม่วง สนับสนุนโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านนางาม ต.นางาม อ.มัญจาคีรี จ.ขอนแก่น

10

โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำหนองกระเบื้อง บ้านจั่ว หมู่ที่ 8 ต.สระบัว อ.แคนดง จ.บุรีรัมย์

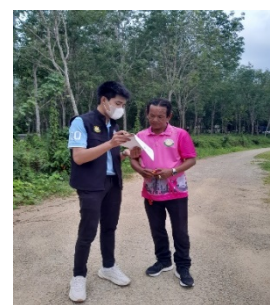
11

โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูหนองกาต บ้านชุมแสง ต.ไทยสามัคคี อ.หนองหงส์ จ.บุรีรัมย์

12

โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำ ต.ท่ามะบ้า อ.วังวิเศษ จ.ตรัง

13

โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสนับสนุนพื้นที่เกษตรชุมชน ต.ท่าแค อ.เมืองพัทลุง จ.พัทลุง

14

โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์หนองคันกล้วย ต.โพธิ์ประทับช้าง อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร

15

โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำห้วยทุ่งฟ้า บ้านนาปรือ หมู่ที่ 4 ต.บ้านนา อ.เมืองชุมพร จ.ชุมพร

16

โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำกุดไข่นุ่น บ้านสังข์ หมู่ที่ 7 ต.กุดน้ำใส อ.ค้อวัง จ.ยโสธร

